

Lanžhot

zpravodaj městského úřadu

2 2010
ročník VI.
cena 10,- Kč

Záplavy 2010 pod Lanžhotem

foto: Libor Hrnčíř

Morava - Brodské

foto na titulní straně - Ledviny u pralesa - Dalibor Horák

Jarní mámení

Jožka Tureček

*Je zase máj Čas kdy roztouženě
víc blázníme po vysněné ženě
Nitrem táhnou sladkobolné vlny
Nevím proč dochází k této změně
proč muž bývá náhle lásky plný*

*Ruce nechtíc bloudívají kamsi
a ústa se o políbek hlásí
jako o nektar sosák motýlů
Než pominou dny plné krásy
a než poznáme hořkost omylů*

**„NO PROSÍM - A PAK, ŽE TU NOVOU CHRÁNĚNOU
KRAJINNOU OBLAST NA SOUTOKU NIKDO NECHCE !”**

Slovo starosty

Vážení spoluobčané,

letošní rok je opravdu jako málokterý. Začal sněhovou kalamitou, která nám připravila dost problémů s odklizením sněhu, v květnu a červnu přišlo zase tolik deště, že způsobil povodně, a tím další starosti navíc. Bylo zatopeno téměř celé území pod Lanžhotem, a co nebylo zatopeno, je silně podmáčeno. I když nám povodeň přímé škody na majetku nenadělala, bylo díky deštům a spodní vodě zatopeno dost sklepů v rodinných domcích. V květnu jsme stavěli na Šlajse mobilní protipovodňovou stěnu, kterou nám zapůjčilo město Břeclav a Gumotex. Při červnové povodni jsme použili protipovodňovou stěnu z Gumotexu. Nakonec povodně nedosáhly výši roku 2006, takže jsme protipovodňové stěny ani nevyzkoušeli. Chtěl bych poděkovat našim dobrovolným hasičům, kteří pomáhali jak při odčerpávání vody

ze sklepů, tak při stavění protipovodňové stěny.

Díky povodni nastává další nepříjemná věc, a to přemnožení komárů. Po květnové povodni nám krajský úřad poskytl přípravek na hubení komářích larev, který aplikovali na zatopená místa pracovníci Lesů ČR. Po červnové povodni, která byla, co se týče zaplavení plochy, daleko větší než květnová, přislíbil krajský úřad uhradit postřik i jeho aplikaci na postiženém území. Máme připravený postřik i na dospělé komáry, který bychom v případě potřeby aplikovali v ulicích města.

V minulém zpravodaji jsem vás informoval o jednání s ministrem životního prostředí Dusíkem o záměru MŽP vyhlásit na katastrech obcí LVA (Lednicko-valtický areál) a Regionu Podluží chráněnou krajinnou oblast. Další kolo jednání mělo proběhnout někdy v dubnu, ale mezitím ministr Dusík rezignoval na svoji funkci, a tak další jednání na ministerské úrovni

protipovodňová zábrana

nepokračovala. Mezitím probíhala veřejná jednání pracovníků ministerstva životního prostředí se zastupiteli obcí a občany. V Lanžhotě toto jednání proběhlo 11. března. Další jednání o CHKO budou probíhat až s novým ministrem životního prostředí, který bude jmenován po parlamentních volbách. Na našem nesouhlasu se zřízením CHKO se nic nemění.

Koncem května proběhla výběrová řízení na dodavatele staveb „Mateřská škola Lanžhot – zateplení“ a „Základní škola Lanžhot – zateplení a výměna oken“. Výběrové řízení na MŠ vyhrála firma Hrušecká stavební a na základní školu firma Spedimex Moravia ze Vsetína. Zahájení

prací na mateřské škole předpokládáme 1. 7. 2010 a ukončení maximálně do 30. 8. 2010. Práce na základní škole se asi opozdí z důvodů odvolání se dvou účastníků proti výsledku výběrového řízení. V současné době probíhá příprava povinných příloh k rozhodnutí o přidělení dotace, které musí být po výběrovém řízení zaslány na Státní fond životního prostředí. Věřím, že tyto dvě akce, v letošním roce největší, zdárně v termínech ukončíme.

Přeji Vám všem pěkné a příjemné prožití prázdnin a dovolených.

František Hrnčíř, starosta města

Město Lanžhot výpis usnesení z jednání zastupitelstva Města Lanžhot dne 3.6.2010

SCHVALUJE:

- program dnešního jednání
- ověřovatele dnešního zápisu:
 - MUDr. Libuše Burýšková
 - Ing. Jiří Ciprys
- rozpočtové opatření č. 2/2010
- závěrečný účet města Lanžhot za rok 2009 a souhlasí s celoročním hospodařením za rok 2009 a to bez výhrad
- žádost MZŠ o rozdělení zlepšeného hospodářského výsledku za rok 2009 následovně:

- částku ve výši 28.000,00 Kč do fondu odměn
- částku ve výši 20.806,65 Kč do rezervního fondu
- hospodářský výsledek příspěvkové organizace Správa majetku města Lanžhot a jeho převedení do rezervního fondu organizace
- vyřazení majetku dle návrhu inventarizační komise
- žádost pí Kováčikové o prodloužení lhůty k převodu bytové jednotky

- prodej pozemku parc. č. 2618/8 o výměře 47 m² manželům Markovi a Jitce Hrabicovým, 691 51 Lanžhot, za cenu 50 Kč/m²
- prodej pozemku parc. č. 2618/7 o výměře 60 m² Romanu Hrabicovi, 691 51 Lanžhot, za cenu 50 Kč/m²
- prodej pozemku parc. č. 1724/342 o výměře 33 m² p. Jiřímu Svobodovi, 691 41 Břeclav – Poštorná, za cenu 50 Kč/m²
- záměr prodeje pozemku parc. č. KN 2627/4
- záměr prodeje pozemku parc. č. PK 675/1
- žádost TJ Sokol Lanžhot o navýšení příspěvku o částku 240.845 Kč
- poskytnutí příspěvku ve výši 500.000 Kč na opravu fasády na kostele o. s. Spolek pro Lanžhot

NESOUHLASÍ:

- se zřízením CHKO Soutok na katastru města Lanžhot

BERE NA VĚDOMÍ

- zprávu o kontrole usnesení
- zpráva z jednání rady města
- zprávu z jednání finančního výboru
- zprávu o plnění rozpočtu za 1. - 4. 2010
- závěrečný účet Regionu Podluží za rok 2009

V Lanžhotě dne 03. 06.2010

místostarosta města Lanžhot

Josef BARTOŠ

starosta města Lanžhot

František HRNČÍŘ

Výsledky hlasování ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

konané dne 28. a 29. 6. 2010

V Lanžhotě bylo zapsáno celkem
3 042 voličů.

Voleb se zúčastnilo 1 727 voličů,
což je 56,77 %.

POČET ZÍSKANÝCH HLASŮ:

ČSSD	486 hlasů	28,42 %
ODS	291 hlasů	17,01 %
TOP 09	221 hlasů	12,92 %
KSČM	171 hlasů	10,00 %
Věci veřejné	167 hlasů	9,76 %
KDU-ČSL	163 hlasů	9,53 %

Ostatní strany získaly méně než 5 % hlasů.

Společenská kronika

Martina Čadová

Narozené děti

Adam Svačina

Helena Janulíková a Ivo Svačina, Stráže

Nicol Skočková

Barbora Zlatníková a Vítězslav Skoček,
Masarykova

Vendula Bábíčková

Romana a František Bábíčkovi,
Mlýnská II.

Radim Trubač

Hana a Jaroslav Trubačovi, Lipová

Jakub Zonyga

Zdenka a Radek Zonygovi, Vinohrady

Robin Moravec

Martina a Peter Moravcovi, Školní

Anna Kopaničová

Bohuslava a Otakar Kopaničovi,
Záhumní

Milan Prajka

Vlasta a Milan Prajkovi, Kout III.

Tomáš Bartoš

Ivana a Tomáš Bartošovi, Záhumní

Denis Bača

Lenka a Michal Bačovi, Břeclavská

Sňatky

Marie Šošková, Lanžhot

a Ladislav Ciprys, Lanžhot

Jitka Hakalová, Lanžhot

a Radim Pospíšil, Břeclav

Ivana Sítková, Lanžhot

a Miroslav Hamada, Lanžhot

Miroslava Uhrová, Lanžhot

a Jan Machala, Nové Hvězdlice

Pavčina Možnarová, Strážnice

a Radim Salčák, Lanžhot

50 LET MANŽELSTVÍ

Ludmila a Cyril Zonygovi, Stráže

Marie a Josef Buťovi, Na Peci

55 LET MANŽELSTVÍ

Božena a František Slámovi,

F. Palackého

Výročí narození

94 let

Anna Straková, Masarykova

90 let

Ludmila Škrobáčková, Masarykova

Emilie Michalovská, Hrnčířská

85 let

Terezie Hodonská, Kostická
Marie Mikuličová, Kostická
Marie Horáková, Hrnčířská
Marie Hakalová, U Hřiště
Anna Třetinová, Havlíčkova
Ladislav Ondryška, M. Šolochova

80 let

Marie Trubačová, U Struhy I.
Ladislav Hrnčíř, Kout II.

75 let

Alojzia Švábová, Kostická
Ludmila Hostinová, Dolní
František Hodonský, Nová
Božena Ciprysová, J. Nerudy
Marie Petrlová, Komárnov
Anna Krásná, Kout II.

70 let

Ludmila Hrubá, U Stadionu
Jaroslava Hanzlovičová, Na Dílni
Josef Uher, MUDr. Kepáka
Josef Gajda, Kostická
Marie Hošková, Kostická
Ludvík Tuček, Kout III.
Ludmila Prajková, Dolní
Petr Straka, Nádražní

65 let

Svatopluk Třetina, Mlýnská III.
Viliam Machovič, Gagarinova
Věra Vildová, Havlíčkova
Jaroslava Hudečková, U Hřiště
Vladimír Chlup, Masarykova
Jaroslava Ševčovičová, II. Příční

Zdenka Mrázková, K. Čapka
Marie Pfefferová, I. Olbrachta

60 let

Vlastimil Žižlavský, Na Dílni
Jiřina Kurucová, Lesíčková
Josef Škrobáček, Školní
Květoslava Vlková, Stráže
Ludmila Petrlová, Kout III.
Jaroslava Uhrová, M. Šolochova
Milan Fojtík, U Stadionu
Pavel Uher, M. Šolochova
Marie Prajková, Komenského
Marie Svačinová, Nová
Růžena Prachniarová, Kout II.
Jaroslav Procházka, Nádražní
Jan Hostina, F. Palackého
Jaroslava Zonygová, I. Olbrachta
Danka Prajková, B. Němcové
Ilona Králíková, Kostická

Úmrtí

František Šesták, 76 let, U Struhy II.
Naděžda Žaloudková, 48 let, Kout II.
Vlastimil Bartoš, 49 let, Dolní
Ladislav Šulák, 64 let, MUDr. Kepáka
Anastázie Hakalová, 94 let, Havlíčkova
Marie Zonygová, 83 let, Mlýnská II
Josef Ciprys, 56 let, MUDr. Kepáka

Žádáme občany, kteří si nepřejí zveřejnění svých jmen nebo jmen svých příbuzných (sňatky, narozené děti, výročí sňatků, výročí narození, úmrtí) ve společenské kronice zpravodaje, aby toto nahlásili vždy před uzávěrkou zpravodaje v kanceláři městského úřadu.

Lanžhot a kultura

Martina Čadová

Kulturní komise stále pořádá pro naše občany nejrůznější akce, ale zajistit pak dostatek diváků a návštěvníků, je úkol téměř nemožný. Proto se v 90 % snaží zdokonalovat akce již zažité a navštěvované. Mezi ně patří Zpívání ženských sborů, které se letos uskutečnilo 17. dubna. Kromě

místních zpěváků přijaly pozvání sbory z Hroznové Lhoty, Kobyli, Javorníku, Poštorné a „Robky ze séčky“ z Ratíškovic. Vystoupení mělo ten správný šmrnc a bylo i zábavné. No uznejte, když pět sedmdesátiletých „děvčat“ prohlásí, že jsou jen „amatérky na batěrky“, to člověka přinutí k úsměvu. Slyšet jsme mohli písně známé i méně známé a už se těšíme, co si pro nás Marie Prajková, která skoro celou organizaci zvládá sama, připraví na příští rok.

Loni se setkalo s velkým ohlasem vystoupení uspořádané ke Dni matek, tak proč to nezopakovat. Počasí nám naštěstí přálo a účast byla výborná. Děti se snažily a byly rády, že můžou svým maminkám a babičkám ukázat, co všechno už umí. Troufám si tvrdit, že všem maminkám a samozřejmě i tatínkům, kteří si toto dopolední vystoupení nenechali ujít, se líbilo a byli spokojení.

A CO NÁS ČEKÁ DÁL?

Volno si můžete zařídit na tyto termíny:

5. července – přehlídka dechovek – **Lanžhot Metoděje Prajky** – vystoupí DH Fialenka, Uníčanka, Vracovjáci a Šohajka.

1. srpna – přehlídka lidových vypravěčů – **O lanžhotský přegulňák** – mimo jiné se můžeme těšit na slovenského sportovního komentátora Karola Poláka.

28. srpna – **Oslava 20 let spolupráce s obcí Rabensburg**, pobaví nás DH Fialenka, mužáci, ženy i děti.

To vše ve Slovákém dvoře hospody U Bartošů.

Lanžhotská chasa vás zve

4. července na **Krojový výlet** - hraje DH Pivoňka, odchod ve 14.00 hod. z Náměstí na Rybářskou baštu.

15. srpna na **Zahrávání hodů**, hraje DH Podlužanka.

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST POVÝŠENÍ SVATÉHO KŘÍŽE LANŽHOT

Několik informací o adopci na dálku ...

Božena Benešová

Již dva roky hradíme vzdělání dívce Allen, která studuje v Ugandě na tamní střední škole. Allen je cílevědomá, chtěla by se stát učitelkou, má dobré studijní výsledky a zajímá se např. i o politické dění v naší republice. Uvádím úryvky z jejich dopisů:

14. 10. 2009

Ahoj Boženo,

ráda bych využila této příležitosti a pozdravila jménem našeho Pána tebe a všechny rodinné členy a přátele. Velice ráda a s vděkem sděluji velké díky za to, že jste si mě vybrali a podporujete mě. Jsem teď na vyšším stupni. 19. 10. budu dělat státní zkoušku. Doufám, že budu úspěšná a přiblížím se tímto mému snu stát se učitelkou.

Nyní žiji u babičky v rodině šesti lidí. Náš dům má železnou střechu a stěny jsou z hlíny. Máme úrodu jako např. fazole, brambory, ořechy, kassaya atd. Chováme prasata, kozy, kuřata - hlavně pro naši domácí spotřebu.

Doma pomáhám s okopáváním a rytím pole, uklídem, praním a krmením zvířat. Mým oblíbeným sportem je netball (hráji i ve školním týmu). Ráda zpívám v kostele.

Jsem zdravá a nejvíce mi chutná rýže s kuřetem a sladké brambory.

Ještě jednou chci závěrem poděkovat za asistenci při studiu a jsem si jistá, že díky vaší pomoci toho udělám opravdu hodně. Přeji všem krásné, šťastné svátky vánoční a úspěšný nový rok.

S láskou Nabunnya Allen

15. 10. 2009

Ahoj Boženo,

zdravím tebe a všechny příbuzné a přátele. Já jsem v pořádku.

Tady v naší vesnici je momentálně deštivá sezona a farmáři mají spoustu práce s úrodou. Pěstují kukuřici, fazole a brambory. Chovají se zde prasata, kozy a krávy.

Studenti mají teď období zkoušek.

Tady u nás v Ugandě máme teď klid a náš prezident je Yoweri Kagutta Museveni, který bude u moci až do roku 2011.

Milá Boženo, ráda bych se zeptala na pár věcí, jako např.: Kdo je váš prezident? Kolik má tvá rodina členů? Co tě baví? Milý rodiči, chci ti ještě jednou za vše moc poděkovat. Hlavně za to, že jsem byla vámi vybrána, že mám učebnice, uhrazené školní poplatky, obědy, léky, kalkulačku a sadu do matematiky.

Přeji krásné Vánoce a úspěšný nový rok.

Tvá dcera Nabunnya Allen

Vincent taktéž zatím studuje úspěšně, tak věřme, že postoupí do dalšího ročníku školy. Vincent nám napsal tento dopis:

10. 9. 2009

Ahoj Boženo,

jak se máš? U mě už je to opět celkem fajn. Před dvěma měsíci jsem si poranil nohu, ale teď už je to v pořádku a chodím už zase do školy. Moc děkuji za všechnu tu vaši pomoc ve formě příspěvků na školu, uniformu, tužky a léky.

Učím se dobře a nejraději mám matematiku. Mám rád fotbal. U nás teď hodně prší, tráva se hezky zelená. Přeji Ti krásné Vánoce.

Tvůj syn Kigozi

Tak vidíte, za co jsou tyto děti vděčné! Za to, že mohou studovat, že mají pomůcky ke studiu - to my u nás považujeme za samozřejmost. Měli bychom se zamyslet nad tím, jestli se máme opravdu tak špatně!

(Na vysvětlenou: Protože veškerá korespondence musí probíhat přes konkrétní osobu, děti v dopisech oslovují mne, ale vědí, že studium jim hradí naše farní společenství. Poslali jsme jim fotky našeho kostela jako např.: fotky z farního dne a poutí, kterých se naše farnost zúčastňuje. Korespondence probíhá v angličtině a překladů se zhostila moje snacha Magdalena.)

Oprava věže před dokončením

Marie Pfefferová

Ve stručnosti bychom vás chtěli informovat o průběhu oprav věže kostela.

V polovině dubna se začalo stavět lešení s tím, že prováděcí firma bude moci nastoupit na opravu začátkem měsíce května 2010. Přestože stavba lešení byla náročná,

vše se podařilo a klempířská firma v termínu na opravu věže nastoupila. Nejprve bylo nutné sundat kříž, jelikož zlacení nebylo možné dělat

ve výšce. Z tohoto důvodu bylo potřeba objednat jeřáb a práce při samotném sundávání, byla velmi nebezpečná.

Počasí v měsíci květnu moc opravám nepřálo, často přšelo a velký vítr velmi práci ztěžoval, přesto se podařilo plánovanou část prací provést. Na dotazy občanů, jak bude oprava pokračovat, zda se bude provádět i oprava fasády a ochozu, musíme říci, že vše záleží na finančních prostředcích. Občanské sdružení podalo žádost na Město Lanžhot o příspěvek na opravu fasády, alespoň horní části věže a ochozu, aby se mohlo využít již postavené lešení. Zastupitelstvo schválilo příspěvek ve výši 500 000,- Kč. Tyto prostředky umožní opravu provést tak, aby byla věž, fasáda a ochoz opraveny současně. Musíme touto cestou městu poděkovat, protože

bez této částky by nebylo možno opravu uskutečnit. Rozpočet na opravu fasády celé věže je cca 656 000,- Kč, mimo to je potřeba vyměnit dřevěné okenice a ciferníky na hodinách, předpokládaný rozpočet je cca 300 000,- Kč. Budeme dále oslovovat dotační programy, občany, firmy a rodáky, abychom potřebné finance na zdárné dokončení zajistili.

Na opravu fasády se podařilo zajistit stavební firmu RENO-

VA, která se zabývá opravou památek a může nastoupit 10. června 2010 na opravu fasády s tím, že pokud bude prát počasí, bylo by možno počátkem měsíce července 2010 opravy dokončit. Jistě se již všichni těšíte, jak bude po odstranění lešení věž vypadat.

Děkujeme všem, kteří již přispěli a pokud máte možnost přispět na zdárné dokončení, uvádíme číslo účtu **221 811 595/0300.**

Kdo zaplatí opravu kostela

Jaroslava Bartošová

To, že se už dva roky opravuje náš kostel, jistě nikdo nepřehlédl. Jak by také mohl. Kostel je středem obce, u něj se křižují silnice, je součástí Náměstí, kde se konají nejhlavnější lanžhotské slavnosti HODY. Je bodem, od kterého se odvíjí všechno vysvětlování turistům. Na jiném místě zpravodaje píše J. Uher, že kostel je skutečnou DOMINANTOU Lanžhota. Kostel je budovou (lidově řečeno), která se objevuje na všech možných propagačních materiálech Lanžhota, na webových stránkách, je na turistické známce i turistickém razítku. Proč to tak je? No asi proto, že opravdu nemáme žádnou jinou tak zajímavou budovu, která by Lanžhot mohla reprezentovat. Máme sice v našem katastru hezký zámek, ale co je nám to platné, když si jej žádný turista nemůže ani vyfotit.

Kostel se opravuje, stojí to spoustu peněz, proto se upořádala sbírka. Troufám si tvrdit, že je otázkou cti každého Lanžhot-

čana na tuto opravu podle svých možností přispět, a to bez ohledu na to, zda bude, či nebude zpřístupněna vyhlídka. Oprava kostela se rozhodně netýká jen těch tří set lidí, kteří do kostela chodí. Ti to zaplatit nemohou. A proč by měli? Ti, kteří pravidelně do kostela chodí, by raději přispěli třeba na nové topení, protože staré je už v dezolátním stavu a při tužší zimě jim mrznou ruce i nohy. Ví ovšem, že půjčka od města se splácet musí, proto každý měsíc na opravu přispívají. Vy, kteří si myslíte, že se vás oprava kostela netýká, zamyslete se nad tím. Ono se lehce řekne – *proč sa neudělá už aj tá vyhlídka, proč sa neudělá už celá fasáda, dyt je to strašné, jak je škaredá.* Ono „sa nic neudělá“ samo, ono na to vždycky musí být finance, a hodně. Zastupitelstvo teď k již dříve schválené půjčce schválilo i štědrý příspěvek, ale to stále na celou věž nestačí a to nemluvím o fasádě celého kostela.

Nadační listiny

Jan Třetina, kronikář

Ve farní kronice je založeno několik nadačních listin, ve kterých je stvrzen určitý přijatý obnos, z jehož úroků bude každoročně uhrazena mše sv. za určenou osobu. Neuvádí se již, kdy byly tyto nadační listiny zrušeny. Všechny listiny byly sepsány na stejnou částku.

Nadační listina Barbory Třetinové

My, podepsaní správcové kostelního jmění farního chrámu Páně v Lanžhotě, stvrzujeme a vyznáváme touto nadační listinou za sebe a své nástupce v úřadě, že Barbora Třetinová odevzdala farnímu úřadu v Lanžhotě 170 K na zřízení nadační mše sv. za Eleonoru Strakovou a manžela, a tím zařízení nadace ustanovila.

Z tohoto kapitálu se zakoupil státní dlužní úpis 4% státní renty č. 70136 dne 1. 3. 1907 s podílem pro tuto fundaci 170 K a byl také na nadační jmění farního chrámu Páně v Lanžhotě řádně vinkulován.

Jelikož tento státní dlužní úpis v příjem a účet kostelní pokladnice postaven byl, v téže pokladnici uložen jest a úroky z něho vypadající takto pojištěny jsou, přijímáme tuto nadaci a zavazujeme sebe a své nástupce v úřadě, že o to pečovat budeme, aby od roku 1907 počínaje, za úroky ročně ze 170 K vypadající, tj. nyní za 6,30 K každoročně 1 tichá mše sv. s hrou na varhany sloužena byla za Eleonoru Strakovou a manžela.

Spolu zavazujeme sebe a své nástupce v úřadě o to pečovat, aby tento nadační kapitál zachován byl, z něho vypadající úroky vždy náležitě vyzdviženy, zúčtová-

ny, a tak rozděleny byly, aby za tuto tichou mši sv.

1. faráři za ohlášení a sloužení
mše sv. 3 K 80 krejcarů
 2. kostelu 1 K 20 kr.
 3. varhaníkovi 1 K
 4. kostelníkům 40 kr.
 5. měchošlapovi 30 kr.
 6. ministrantům 10 kr.
- celkem 6 K 80 kr.

vyplaceno bylo, vyhrazujeme toliko, že podíl knězi příslušný do kongruy se včítati nesmí.

Poplatek z převodu jmění zapraven byl v kolku per 20 K.

Aby však tato nadace pro všechny časy zachována byla, vyhotovila se tato nadační listina ve třech stejnopisech, dvou kolokovaných a jednom bez kolku, z nichžto po dosažení schválení a potvrzení nejduš. biskupské konsistoře v Brně jeden stejnopis nejduš. bisk. konsistoři v Brně, druhý správě kostelního záduší v Lanžhotě k uschování v kostelní pokladnici a třetí nekolokovaný vysokému c. k. moravskému místodržitelství v Brně odevzdán.

V Lanžhotě dne 25. dubna 1907

Pavel Beneš, Jan Třetina – kostelní hospodář
Antonín Štourač – farář

Michal Uher – svědek

Martin Darmovzal – svědek

Podepsaní zakladatelka svým vlastním a dvou dožadovaných svědků vlastnoručnými podpisy dosvědčuje, že se zněním a podmínkami této nadační listiny úplně srozuměna jest a výslovně ustanovuje, že výnos této nadace nesmí býti nikdy do kongruy faráři připočteno.

Michal Tureček – svědek

Josef Uher – svědek

Barbora Třetinová – zakladatelka

V Lanžhotě 23. listopadu 1907

č. 7.459 biskupská konsistoř tento nadační
list vyhrazující si právo povinnosti nadač-

ní poměrně zmenšit, kdyby kdysi výnos
jistina nepostačoval, aby dle cynosury pl-
něny býti mohly.

V Brně dne 27. 12. 1907

R. Šuderla – kapitulní děkan

Dr. Jak. Hodr - kancléř

BOUŘE

Jož. Uher

*Dolů se valí děsivý praskot z černě mračen...
Mamička hromničku svíčku v hrnku rozsvěcuje.
Na střeše pleská déšť jako křídla divých kačen.
Srdce mé nad jámou strachu ve mně balancuje.*

*Pod duchnou v loži bojím se, mládě, konce světa!
Modlitbou držíme strop nad námi proti bouři.
Splašeně kolem plamínku svíce moucha létá...
U hrudi mamičky v tnutí blesků oči mhouřím.*

*Ještě teď v stáří slyším, jak ke mně tiše říká:
Neboj sa, Jozinku, takových bůřek bude ešče!
Nejeden strom si v huménku našem zanaříká,
než v sunku oschne, co omokrané bylo děščem.*

**U jedné stodoly zčernal kmen akátu od blesku;
slza mé vzpomínky po tváři klouže jak po stesku.**

foto: Tomáš Paulík

Blesk z odpoledne 20. května 1953 zasáhl celé Podluží. Lanžhotský kostelník Jan Straka zapisuje do Knihy zemřelých a pohřbených tuto poznámku: **Byly zabité 3 osoby, bleskem při bouři z Kostic, Rozsypal pekař.** Místem tragedie byla pole v Hájkách. Bouři přežil pár koní; splaseni utrhli se od vozu a utekli. Smrti ušel i nádeník Šulák, který si lehl do brázdy. Pod vozem hledali spásu **pekař František Rozsypal, jeho žena Anna, rozená Hlavenková a jejich nádenice Martušková.** Blesk rozmetl vůz a zabil pod ním schované. Šleh blesku z mraku trval zlomek vteřiny, hrůza v živých přetrvávala desetiletí...

Lidé z časů mého dětství byli s přírodou duševně i duchovně spjati mnohem silněji, ale i pověřivěji, než je tomu dnes. Oběti blesků je v tom jenom utvrzovaly. Živly byly démony, které si v myslích lidu ponechávaly dávné doby pohanské, aby člověk uznával svoji malost proti nim a chápal potřebnost ochrany Boží i jeho některých posvěcených předmětů, třeba i svíček **hromniček.** Spolu s náručí mamičky pod duchnou. **(Obvykle, prchne-li mrak, vzejde zářivý den. – Ovidius)** Bohužel ne vždycky a ne pro všechny...

Než bude pozdě!

CHKO SOUTOK LANŽHOT A LESNÍ ÚSEK TVRDONICE

Svatopluk Štěpánek

(předseda občanského sdružení)

Veřejnost našeho města a obcí od Kostic po Lužice je od začátku roku konfrontována s projektem Ministerstva životního prostředí ČR (dále jen MŽP), jehož cílem je vyhlásit v našich lužních lesích a k nim přilehlých lokalitách **CHRÁNĚNOU KRAJINNOU OBLAST** (dále jen CHKO) dle Zákona č. 114/92 O ochraně přírody. Oblasti, kde již byla CHKO uzákoněna, jsou zatíženy mnoha omezeními, což dokládají zkušenosti občanů a organizací z těchto míst. Obecní zastupitelstva Lanžhota a dalších dotčených obcí zaujala v minulosti k projektu CHKO záporné stanovisko, které bylo mimo jiné silně podpořeno i na veřejné besedě občanů Lanžhota s autory projektu CHKO dne 11. 3. 2010 v sále restaurace Podlužan.

Jednoznačně zde vyplynulo, že návrh CHKO je pro naše lesy nadbytečný, protože ochranu životního prostředí v dotčených lokalitách po mnoho let provádí na vysoké odborné úrovni a s širokým záběrem v rámci projektu **NATURA 2000** celá řada renomovaných pracovišť. Jsou to pracoviště vysokých škol, výzkumných ústavů a vědeckých pracovišť. Tyto činnosti jsou veřejně publikovány, jako příklad je obsáhla

odborná publikace „**Lužní les v Dyjsko-svratecké nivě**“ od autorů Dr. Ing. M. Hriby a PhDr. E. Kordiovského vydaná v roce 2004. Tato publikace mimo jiné čerpá ze stovek odkazů na odbornou literaturu v této oblasti.

MŽP, potažmo Odbor pro zvláště chráněné části přírody řízený RNDr. Alenou Vopálkovou, naše uvedené záporné stanovisko nebere v potaz a silově svůj záměr vyhlášení CHKO protlačuje, o čemž svědčí i dopis, který MŽP zaslalo všem obcím dne 4. 5. 2010. Jeho obsah celou problematiku zlehčuje a samozřejmě nevysvětluje, jakým způsobem hodlá zachovat pro občany stávající stav v dotčených oblastech a současně hájit v CHKO **36 živočišných druhů** dle návrhu CHKO.

Abychom posílili informovanost a angažovanost naší občanské veřejnosti, založili jsme **OBČANSKÉ SDRUŽENÍ FYZICKÝCH OSOB** s názvem **SOUTOK LANŽHOT A LESNÍ ÚSEK TVRDONICE**. Hodláme v rámci OS úzce spolupracovat se zastupitelstvy dotčených obcí a města Lanžhota.

Občanské sdružení (dále jen OS) je ze zákona účastníkem řízení, což znamená, že

se může zúčastňovat všech navrhovaných změn ze strany organizací působících v našich lesích. OS nenahrazuje činnost místních zastupitelských orgánů, ale usiluje o ovlivnění změn, které se dotýkají negativně naší přírody. Budeme dále usilovat, aby se naši občané stali součástí této naší přírody a měli možnost její ochrany se bezprostředně zúčastnit. Cítíme nutnost prosazovat, např. v těžbě dřevin v lužních lesích, takové podmínky, které by odpovídaly odborně zdůvodněným kvótám. Také by nemělo nadále docházet ke škodám vzniklým přetěžováním vozovek dopravními prostředky v lesích. To vše by mělo být uskutečňováno v úzké spolupráci zejména s pracovníky místní lesní správy Soutok Lanžhot a lesní úsek

Tvrdonice, kteří mají k tomuto problému nejbližší.

První setkání občanů o OS se uskutečnilo dne 14. 5. 2010 v restauraci Podlužan, kterého se zúčastnil i starosta města Lanžhot František Hrnčíř.

Předsedou občanského sdružení je Svatopluk Štěpánek, zástupcem je Mgr. Antonín Hostina. Dalším zakládajícím členem a zároveň osobou dohlížející na právní čistotu postupů sdružení je JUDr. Miroslav Máčala.

Adresa sdružení:

Na Šlajsi 35, 691 51 Lanžhot

Kontakt: 606 180 944

e-mail: os.soutok@seznam.cz

Pocta lanžhotskému dubu

Lenka Topolanská

Nadace Partnerství vyhlašuje každým rokem anketu „Strom roku“ – letos již po deváté. Nehledají ten nejstarší, největší, nejkrásnější strom. Hledají strom „nejsympatičtější“, takový, který má svůj příběh, který dokáže spojit lidi, bydlící v jeho blízkosti. Ostatně hlavním cílem ankety je prostřednictvím stromů posilování místní komunity, vztahů mezi lidmi a jejich všímavého postoje k prostředí, ve kterém žijí. Stromy jsou srdcem přírody a často nemají v naší kulturní krajině lehký život. Zaslouží si tedy naši pozornost a péči.

Po prostudování podmínek této ankety mě okamžitě napadlo – přihlášíš některý z nádherných prastarých dubů, které stojí na loukách mezi Pohanskem a Lány.

Až 500 let staré solitérní stromy, napůl uschlé velikány, nesoucí ve svých korunách čapí hnízda. Jsou přece symbolem lužního lesa. A nejen to – dubová ratolest je i znakem města Lanžhot. Takový strom má přece šanci na výhru. Navíc účast v anketě může propagovat naše město, vzbudit zájem turistů o krásy lužního lesa a rozšířit povědomí Lanžhotčanů o vlastní historii, o odvěkém sepětí místních obyvatel s lesem, který jim poskytoval obživu i ochranu v době nebezpečí, o projevení úcty dubu letnímu, nejstaršímu pamětníku původních nížinných pralesů, jejichž svět pomalu mizí.

Tak jsem se pustila do práce – vybrat ten NEJ dub a přihlásit ho do soutěže. Z jednoduchého zadání se stal složitý úkol. Ty nejkrásnější duby, které všichni vídáme

při projíždkách lesem, patří do katastru Břeclavi. Nevadí, budu hledat dál, řekla jsem si. Poradím se se znalci lužního lesa, lesníky, místními rodáky a fotografy. Nebude problém strom vybrat. Ale byl. Nikdo z nich nedokázal vybrat ten pravý, nejreprezentativnější dub. Snad ze zbytečné skromnosti, z pocitu zodpovědnosti, z úcty ke všem stromům obecně. Pravdou je také, že jsme pracovali v časovém presu.

Termín podání přihlášky do soutěže vypršel, ten pravý dub se nenašel. Mrzelo mne to, ale teď už vím, že všechno má svůj důvod. K účasti v takové anketě by se mělo vyjádřit více lidí, podat své návrhy, pomoci vybrat dub, který bude naším reprezentantem. Toto je ta cesta k posílení místní komunity, ke společnému zájmu o naše okolí. **Proto Vás prosím – občané Lanžhota, rodáci, milovníci lužního lesa, vy, kteří máte zájem o přírodu – navrhnete dub, který je podle Vás hodný účasti v anketě „Strom roku“.** Doufám, že společnými silami bude vítězství v roce 2011 naše ☺

Náměty na Strom roku můžete zasílat na e-mailovou adresu: lanzhotskydub@seznam.cz, předat na Městském úřadě v Lanžhotě nebo v městské knihovně. Děkuji Vám.

Lanžhotský znak

Pověst říká, že v boji s Tatary byl zastřelen šípý mladý chlapec, který z nejvyššího dubu vyhlížel nepřítele. Turky zahlédli a vyslal kouřový signál. Nevěděl však, že před tureckou armádou jdou ještě vyzvědači, kteří chlapce podle kouře našli a šípy zabili. A tak chlapec už nemohl nikoho na tyto vyzvědače upozornit. Místní chlapi, kteří viděli varovný kouř,

se chopili zbraní, které doma našli (vidle, sekery, šavle, kyjáky), a vybrali se proti Tatarům. Nevěděli ale, že před armádou jdou ještě vyzvědači. Hned jak je zahlédli, pustili se za nimi do lesa, věříc, že král s vojáky už jim jdou na pomoc. Tam ale narazili na celou armádu Tatarů a těm se neubránili.

prapor

Královo vojsko, které pak dorazilo a Turky zahnilo, pohřbilo mrtvé muže na místě jejich skonu. Jenom mladého chlapce, který dal první znamení, a tak zachránil mnoho lidí i majetku, přinesli vojáci i s dubovými větvíčkami ke králi. Ten se před chlapcem poklonil, vzal jednu větvíčku s třemi žaludy a rozstřílenými listy a položil ji na štít, červený od chlapcovy krve. Tak vznikl motiv našeho znaku.

pečeť z roku 1733

pečeť z roku 1922

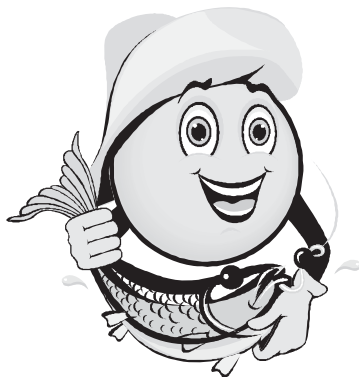
Rybáři opět závodili

Josef Vlašic

Po tříleté přestávce, zaviněné úhynem ryb na rybníku Kout, místní rybářská organizace opět pořádala rybářské závody na této lokalitě. 15. května proběhla soutěž dospělých. Pořadatelé připravili pro účastníky závodů věcné ceny pro vítěze, bohatou tombolu a občerstvení.

Sobotního závodu se zúčastnilo 85 dospělých, kteří ulovili 462 ks kapra, 8 ks amura a jiné bílé ryby. Vítěz **Jaroslav Straka** ulovil kapra v délce 56 cm a **Jan Petrla** amura v délce 69 cm. Závodníci byli spokojeni s množstvím záběrů, ale s velikostí ryb už méně. V rybníku jsou kapři totiž podstatně větší. Závody přišel podpořit také starosta města F. Hrnčíř, i když jen jako divák. Rybáři mu za podporu děkují.

Dětské závody proběhly o den později 16. května. Počasí dětem nepřálo, neu-

stále pršelo. Pořadatelé chtěli závody zrušit, ale na nátlak dětí, které přišly, se přece závodilo. Zúčastnilo se 15 dětí, vylovily 48 kaprů. Vítězem se stal **Aleš Buchtík** s uloveným kaprem o délce 52 cm a **Patrik Tuček** s největším počtem ulovených kaprů.

Na závěr děkuji všem kolegům Petrova cechu, kteří se podíleli na přípravě a průběhu rybářských závodů.

Petrův zdar!

Úspěchy lanžhotských dívek

Danka Prajková

Žákyně 7. A MZŠ Lanžhot Soňa Nosková je členkou břeclavské taneční skupiny Activity DC, kde pod vedením zkušené lektorky Veroniky Tučkové tančí tři roky. V dubnu na Mistrovství ČR Worldstars v Českých Budějovicích Activity DC již podruhé zvítězily. Obhájily loňské vítězství a postoupily na Mistrovství Evropy do chorvatské Poreči.

Soutěže se zúčastnilo 3 500 tanečníků z několika zemí celé Evropy - z Německa, Rakouska, Bulharska, Rumunska, Ruska, Slovenska, Slovinska, Makedonie, Švýcarska, Chorvatska, Srbska nebo Itálie.

Za Activity DC tančilo 48 tanečníků, kteří byli rozděleni do tří věkových kategorií. Nejmladší, junioři a hlavní věková kategorie. Do finále postupovali tanečníci a tanečnice se čtyř-

mi choreografiemi. Nejlépe si vedli junioři s choreografií Mimina, kde tančila i Soňa Nosková. Získali titul mistrů Evropy a přivezli si zlatý pohár.

Kromě zlaté přivezli i stříbrnou medaili a dvě bronzová místa. Hlavní věková kategorie, kde tančily Jana Ouhrabková a Ka-

rolína Kolářová (obě také z Lanžhota), získala stříbrný a bronzový pohár. Nejmladší si přivezli bronzový pohár. Za úspěchem celého týmu je především obrovská snaha, píle a chuť na sobě pracovat. Samozřejmě i to, že je tancování skutečně baví. Blahopřejeme.

Zájmy našich čtenářů jsou různé

Jaroslava Bartošová

Co se čte a nečte v naší knihovně? V současné době převládá v zájmu čtenářů spíše lehčí žánr. U žen je to romantika, ať historická nebo současná. Zdá se, že je mírný odklon od americké prózy a návrat k dílům českých autorů, u žen pak hlavně žen - autorek. Většina čtenářů si chce při čtení hlavně odpočinout, a proto volí raději knihy jednodušších zápletek než složité psychologické příběhy. Často čtenáři nachází v osudech jiných osudy své a hledají radu, jak z různých životních peripetií „vybruslit“, jak se s podobným osudem vyrovnal někdo jiný, i když to byl románový hrdina. Detektivka je stálíci v zájmu čtenářů i čtenářek. Muži rádi sáhnou po válečném románu, i když některé nově vycházející jsou zrovna jako

u ženských románů spíše lehčího ladění, není v nich tolik naturalistického líčení událostí. Poptávka je po současných autorech písíciích napínavé příběhy, tzv. thrillery. K nim patří např. Dan Brown, James Rollins, David Morrell, Wilbur Smith a další. Někteří čtenáři si oblíbili nově vycházející severské detektivky. Z českých autorů v poslední době v oblíbenosti vede Vlastimil Vondruška se svými historickými detektivkami. Ty jsou v oblíbě i od anglického autora písíciho pod pseudonymem Peter Tremayne. Mezi mladými čtou především dívky, proto v oblíbenosti vítězí kromě tradičních dívčích románů fantasy série od Stefanie Meyerové Stmívání, Nový měsíc, Zatmění a Rozbřesk. Tyto knížky jsou stále v rezervaci.

Snažím se nakupovat novinky, knihy, o které je zájem, nové autory, protože čtená-

ři se stále ptají po novinkách. Starší knihy, které vycházely v 70. a 80. letech, se moc nepůjčují, a proto je potřeba fond probírat a knihy vyřazovat. Knihovna není nafukovací, nemáme ani velké skladové prostory, proto bychom měli každý rok vyřadit alespoň tolik knih, kolik novinek nakoupíme. Je to přirozené pro běžnou městskou knihovnu s omezenými prostory. Myslím, že v naší knihovně si opravdu může vybrat každý čtenář s různými zájmy. Pravidelní čtenáři ví, že fond také doplňujeme knihami z výměnného fondu regionálního oddělení Městské knihovny Břeclav, čímž ještě více rozšiřujeme nabídku knih. Pokud váháte s přihlášením, přijďte se k nám, třeba i nezávazně, podívat.

Knihovna nepřestane fungovat ani v době prázdnin. Tak jako každý rok se nebude půjčovat v pátek. Půjčovna doba v pondělí, ve středu a ve čtvrtek zůstane beze změny. Případné uzavření knihovny z důvodu dovolené bude oznámeno v kabelové televizi.

prvníáci v knihovně

Závěrem uvádím alespoň pár zajímavých novinek z poslední doby:

J. Kmenta: Kmotr Mrázek III, K. Tučková: Vyhnání Gerty Schmirch, R. Cook: Agonie, V. Vondruška: Letopisy královské komory V, B. Herbert: Vichry Duny, I. Hlaváčková: Osudu neutečeš, P. Toufar: Kruté příběhy z české historie II a III, A. Bragdon: Když mozek pracuje jinak, cestopisy – Posvátná země, Hrob bílého muže, aneb Afrika skutečností, Kolumbijská triáda, Město džinů, J. Moro: Červené sáří – skutečný příběh S. Gándiové a další. Knižní novinky zveřejňujeme každý měsíc na našich webových stránkách.

www.lanzhot.cz – knihovna.

foto: J. Tureček

Dětství

Jožka Tureček

*Víkend Na chatu se autem vypravili
netušíce že smrti jsou na dotek
Řidič nedal pozor pouhopouhou chvíli
- náraz nepřezili Pouze sirotek*

*Dítě jen pláče – hledá tátu i mámu
neví že je už samo mezi lidmi
Láskyplné dětství osud nedopřál mu
Namísto v jasu má vyrůstat v přítmí*

*Já o havárii dověděl se z tisku
a je mi smutno z utrpení děcka
Snad usměje se až hrát si bude v písku
a pouť životem přec v radostech přečká*

Výstava vína

Jaroslav Třetina

Jako každý rok i letos pořádala ZO ČZS Lanžhot výstavu vín místních vinařů, obohacenou o vína vinařů z blízkého okolí. 13. března bylo nabídnuto k ochutnání celkem 425 vzorků vín ve 37 odrůdách.

Nejvíce bylo zastoupeno Veltlínské zelené 47 vzorky, Rýnský ryzlink 37 vzorky, v červených pak Zweigeltrebe, kterého bylo 28 vzorků. Zalíbení nachází vinaři i v růžovém víně, kterého bylo vystaveno 23 vzorků. Rok 2009 byl pro vinaře velmi příznivý, o čemž svědčí velké množství vín přívlastkových.

Výstava je pořádána ve spolupráci s Městem Lanžhot a při její realizaci bylo využito podpory Vinařského fondu.

foto: Petr Bartoš

Vavříny vítězů letošní přehlídky si odnesli vinaři původem z Havlíčkovy ulice. Nejlépe hodnocené víno bílé bylo Rulandské šedé, výběr z hroznů 2008 z Vinařství Josefa Uhra, ul. Hrnčířská. Ten se také představil s nejlepší kolekcí vín. Nejlepší červené víno představil Zdeněk Uher, nyní žijící v Koticích. Oceňovací komisi nejlépe chutnala jeho Nitra, výběr z hroznů. Vítězství obou vinařů podtrhuje fakt, že oba dva

se stali vítězi jednotlivých odrůd na XXXI. výstavě vín Regionu Podluží v Rohatci.

Podle ohlasu nebývalého počtu návštěvníků skončila výstava pěkným úspěchem. Věřme, že letošní rok bude opět pro vinaře úspěšný, abychom se mohli těšit na výstavu v příštím roce.

Devátáci odpověděli

Vlasta Ciprysová

Byla jsem mile překvapena nad odpověďmi devátáků na můj dopis k 65. výročí osvobození Lanžhota, vlastně konce II. světové války.

Zástupkyně ředitelky Eva Klvaňová, paní učitelky Procházková a Hrubá – chtěla bych jim poděkovat – předaly každému žáku dopis a ti si ho mohli v klidu přečíst a vyjádřit se. Rozhodně to byl dobrý nápad a nefor-

mální vzpomínka na ty, kteří bojovali a na ty statečné, kteří padli, abychom my mohli žít.

Ráda se s vámi o jejich odpovědi podělím. Tady jsou:

- Zaujal mě celý příběh. Bylo to velmi zajímavé. Souhlasím s básníkem. Všemmu jsem rozuměla. Muselo to být těžké, nechtěla bych to zažít. A je těžké vybrat jeden příběh. Líbil se mi celý.

- Jak děti chodily pro úkoly do hospody. Dnešní děti by tam šly za jiným účelem.

- Jak Němci používali Rusy jako štíty a jak vypustili Vranovskou přehradu.

- Mě zaujalo, že už 65 let žijeme v míru a jak „katuše“ střílely a také báseň byla dobrá. A ještě, že chodili do školy rádi.

- Zajímavé bylo, jak Němci přišli s ruskými zajatci a děti s maminkami jim přinesly jídlo – hrnec guláše a oblečení. Jedinému slovu jsem nerozuměl „spasibo“ (děkuji).

- Dopis byl velmi pěkný. Nejvíce mě zaujalo, jak probíhalo vyučování v naší ZŠ. A také jak vyšla ven a tolik děl, tanků a vojáků už nikdy neuvidí.

- Zaujalo mě, jak se ve sklepě narodilo děvčátko a jak střepiny zabily otce tří dětí. Střelbu z „katuší“, to bych opravdu nechtěl zažít. Ty tři dny musely být pro vás noční můrou.

- Ukrývání ve sklepích, a že většina domů byla zničena. To schovávání ve sklepě s ostatními lidmi muselo být pro mladou holku strašné.

- Druhá světová válka mě moc nelákala k zamyšlení. Mockerát se vyptávám své babičky na 2. sv. válku, ale vidím, že jí to není moc příjemné. Víím, že můj praděda byl na nucených pracích v Německu a také díky tomu umřel na určité následky.

- Naše rodina není z Lanžhota, a tak záležitosti z osvobození Lanžhota neznám.

- U nás se o válce nemluví, jen když potřebuji něco do školy. O osvobození Lanžhota mi nikdo nevyprávěl. Po pravdě jsem se ani neptal, ale určitě se o to zajímat budu a dědy se na to zeptám. Babička si moc nepamatuje a děda není z Lanžhota.

- Stařeček si po válce hráli na tanku a poklop mu usekl kousek malíčku. Možná to byl váš spolužák Ludvík Bartoš a tatkův stařeček

umřel v koncentračním táboře. Teta mi vyprávěla jeden příběh.

- U nás nejvíce o válce mluví děda. Jak k nim přišel Rus, prohledal skříně a stařečkovi ukázal ruku, na které měl naskládané hodinky. Bylo jich dost.

- Nikdy jsem se na válku neptal, u nás se o válce nevypráví. Možná dřív nám o tom děda vykládal. Nedávno si tatka vzpomněl, jak to všechno probíhalo. Stařeček vypráví často příběhy z války, některé znám nazpaměť.

- Moje babička ve Tvrdonicích měli prý dva sklepy – v jednom ukrývali Rusy před Němci a v druhém se Němci schovávali před Rusy. Mamka mi jednou říkala, co jí vyprávěla stařenka, ale už si to nepamatuje.

- Děda mi často vyprávěl události z války. Má jich spoustu. I můj soused o ničem jiném nevypráví. Mě moc příběhy o válce a všechno co je s válkami spojeno nezajímá, ale váš příběh se mi líbil.

- Dopis od paní Vlasty Ciprysové mě překvapivě zaujal, přestože mě válka nikdy moc nezajímala. Naprosto srozumitelně popsala situaci tenkrát. Hned jsem se „chytla“ zmínek o Nové ulici, jelikož na té ulici bydlím. Kdyby byl natočený film, jak popisuje dopis, tak bych se na něj podívala.

- Já si myslím, že celá válka musela být nejhroznější. A také to, jak vypadal Lanžhot po frontě. O škole, že se nemohlo vyučovat kvůli zimě a také že nedostali vysvědčení. Docela mě zaujal počet padlých Rudoarmějců, přestože mě válka nikdy nezajímala. Naprosto srozumitelně popsala situaci tenkrát.

Celkem odpovědělo 29 žáků.

Děkuji vám, deváťáci, za otevřené, upřímné odpovědi a reakce na můj dopis. Přeji vám pěkné prázdniny a do dalšího života vykročte správnou nohou.

Vzpomínka na lidovou skladatelku

Vlasta Ciprysová

Paní Rózka Horáková – Uhrová, nepřekonatelná lidová skladatelka, celý život prožila v Lanžhotě. Letos vzpomínáme 30 let od jejího odchodu navždy, bylo to 18. července.

Narodila se 14. září 1912 jako osmé dítě v rodině rolníka. Nejen otec, ale celá rodina byla zpěvná, a tak i ona se už v dětství projevila jako dobrá zpěvačka a později i jako skladatelka. Její sametový alt dozrával k dokonalosti bez škol, které jí matka – vdova nemohla dopřát. Neznala noty, nehrála na žádný hudební nástroj, a přece stvořila tolik krásy. Jako by každé slovo vážila na vážkách. Vyjadřovala lásku k rodině, dětem, vážila si práce všech, oceňovala vzdělané lidi. Téměř v každé písni, verši se objevovala láska k rodnému Lanžhotu, Podluží a také slovu mír, vlast. Zvláště po druhé světové válce, kdy její milovaný, krásný Lanžhot, rodná dědinečka, byl tak strašně zasažen. A to nenechalo paní Rózku chladnou. Vzpomíná, že v roce 1945 složila písničku – slova i melodii – kterou otiskl Nový život pod názvem „Tobě, Rudá armádo!“ O Lanžhotě byly další verše:

*„Kvitlas moja dědinečko milená
jak na louce kvítí za rosenky, za rána,
ale běda války, hromy tebja divo bily,
tobě moja dědinečko všecku krásu vzaly.“*

*„Na tom našem kostelíčku – slyšíš, světe?
Věž máme zas a z ní opět zazní zvonů hlas.
Nedej nikdy, Bože rozmiľý,
aby zas na děla zvony tavili.“*

Byla i v delegaci, která nesla prst lanžhotské země, pokryté tolika životy Rudoarmějců i lanžhotských občanů do Bílé v Beskydech, kde ji uložili k pomníku padlých partyzánů.

A za všechny padlé naše spoluobčany vzpomeňme verši, které věnovala nejen Janu Bystrickému a jeho bratrům.

*„Tam pod Bradlom v Košiariskách lid jej
ve hrob dal
a z té bříze bělokoré malým křížkem počtu
vzдал.“*

*Když sluníčko svoboděny rozehrálo nám líce,
pro padlého partyzána jela rodná vesnice.*

*V rodné půdě odpočívá v té hřbitova
zahrádce,*

*každý, kdo kol hrobu půjdeš, vzdej čest
jeho památce.*

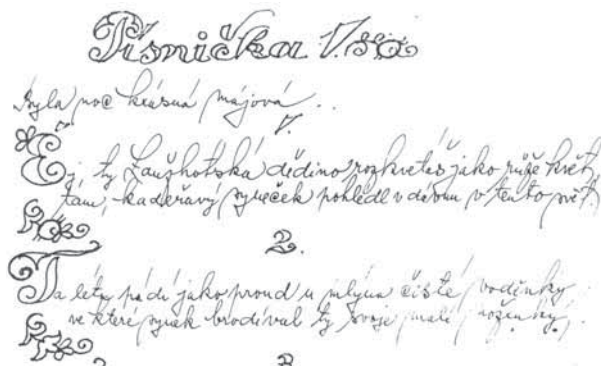
*S bratrem Cyrou, Františkem svoboděny
chtěli květ.*

Ó, kéž nyní, voní v ten překrásný širý svět.“

Hlavní část její tvorby tvořily „svícové“ písničky. Patří do okruhu písni příležitostných s aktualizací a humornou stránkou těchto skladeb. Tu první složila v roce 1934 pro Anastázi Bartošovou z Komárnova. I když sama vzpomíná, že už jako 12letá složila písničky k svatbě, na které byl její bratr mládcem. Během života jich bylo více než 12 tisíc a zpívaly se nejen v Lanžhotě, ale byly žádané v širokém okolí. Zůstaly zapsány v pěti vázaných, sametových knihách, krásně malovaných ornamenty a psané zvláštním písmem.

Tím psala i na „nečisto“. Bohužel jedna kniha se při půjčování ztratila. Paní Rózka byla nejen vytečná skladatelka, ale také zdatná malérka a vyšivačka. Důkazem jsou obrazy, které zdobí stěny domu její dcery Boženky a syna Martina, ale jsou také u spoluobčanů i těch, kteří žijí za mořem. Jsem moc ráda, že i já jeden obraz mám. A také písně, které složila, dokázala brilantně zazpívat.

Složila 130 písní slovem i melodií.

Do not je zachytil muzikant Metoděj Prajka a hlavně její bratr Josef. Z nich se nejvíce zpívají Zářechtali koně, Na lanžockém poli, Šla sem sa podívat z tej lanžockej věže, Ten lanžocký mlýn a jiné. „Když vypsal o r. 1937 Svobodné učení selské v Praze soutěž o novou nejlepší lidovou písničku v ČSR, napsala jsem píseň Hrabe dívka jatelinu a Okolo Lanžota teče vodička a také Oře šohaj, oře. Tu vítěznou sem skutečně psala, když sem hrabala jatelinu na Stráži (okrajová část Lanžhota) a poslala ji do soutěže. Obě vyhrály 1. místo s odměnou 300 Kčs, 2. místo 200 Kčs.“ S úsměvem paní Rózka vzpomínala, že dostala odměnu jen za 1. místo. Nebyla

zklamaná, protože ty ovace v Lucerně, kde ji zpívala, stály za to.

Také vzpomínala na cestu z Prahy, kde jeli i vojáci ze Slovenska a naráz začali zpívat „Na lanžockém poli cosi červeňá sa“. Říkala: „Věřte, že já sem dušou letěla až k samému nebi.“

V roce 1964 si poznamenala, že počet básní byl přes 300 a 10 pásem z těchto veršů a písní. Trochu smutně připomněla, že slovácký obraz se zpěvy pod názvem „Nebraňte mi“ z roku 1941 nebyl nikdy nacvičen ani veřejně proveden.

Rozsáhlá byla také její tvorba k pohřbům – k jednomu bylo potřeba nejméně tří písní, které se zpívaly na známé melodie. Oceňuji to, že nedělala rozdílu, když byl pohřeb s knězem nebo pohřeb občanský. Své písně, které složila k smutečnímu obřadu, dokázala i zazpívat. V kruhu zpě-

vaček vynikal její sametový alt nebo verše, či projev. Okolí ztichlo a bylo slyšet jen podmanivý zpěv, zpěv paní Rózky. Štíhlá jako svíce stála hrdě a její oči vyjadřovaly to, co cítila. Přes 50 let byla „kchorovou“ zpěvačkou. Kostelních písní složila deset a třicet jich otextovala.

Ano, dostala do vínku dar zpěvu a tvořivosti. Nejen její písně, ale také ona sama byla žádaná k veřejným vystoupením. Odmltla kvůli rodině a dětem profesionální dráhu. Vystupovala v Praze, potlesk sklídila v Bratislavě. V Ostravě zpívala za doprovodu skladatele Kubína nebo šéfa hudebního pražského rozhlasu Musila a také na slavnosti „Slovácký rok“. Byla překvapena, když po písni „U břelavské pile“

ji horníci zasypali květinami, tak se jim píseň líbila.

Úspěch sklídila i v Hamburku, kam jela s delegací krojované skupiny na folklorní celoevropský festival mládeže. „Co to bylo krojů od všelikád, ale kroj našich chlapců to dycky u šeckých vyhrál. Když sem tam zpívala já sama alt proti 15 sopranistkám, doběhl za mnú dirigent třistačlenného pěveckého souboru z Itálie. Začal mja objímat a ruky mi stískat, pořád něco trifotal. Nerozuměla sem mu, a tak zavolali tlumočníka. Skrz něho sa mňa ptal, kerú konzervatoř sem vystudovala a v kerej opeře zpívám... Ukázala sem mu moje ruky drsné od pletí řepy. Nechcel temu věřit, že su obyčejná vesnická zpěvačka a pořad krútil hlavú.“

Ocenění získala od svých spoluobčanů stiskem ruky, dobrým slovem. Ale k její tvorbě se vyjadřovali v člancích časopisů, knih – Stanislav Pěncík v knize „Když zazpívají křídlovky“ nebo v knize „Lanžhot“ byla velká část věnována tvorbě paní Rózky, v Malovaném kraji v roce 1972, 1977 nebo v Poláčkově sbírce „Slovácké písničky“ v roce 1971 byla publikována píseň „Na lanžockém poli“. Dušan Holý se jí ptal, kolik vlastně písní napsala. Šlo o odkoupení písní do archivu Ústavu pro etnografii a folkloristiku ČSAV v Brně. Dr. Josef Rampáček napsal diplomovou práci FF UJEP v Brně v roce 1981 pod názvem Rozálie Horáková – Uhrová – lidová skladatelka z Lanžhota. Jindřich Uher, spisovatel, publicista, který své kořeny má v Lanžhotě, napsal: „Osobnost R. Horákové vtiskuje takřka všem krojovaným svatbám na Podluží zvláštní ráz. Autorka na požádání složí množství strof, v nichž reaguje na konkrétní okolnosti svatby, kte-

ré si předem zjistila. Tím se zasloužila rozhodujícím způsobem na udržení zvyků. Její činnost je ojedinělým společenským jevem. Nebýt lidových autorů typu R. Horákové, obřady by patrně zcela zanikly.“

V roce 1940 byla natočena jediná gramofonová deska v brněnském rozhlasu, kde spolu s bratrem Jožkou zazpívala píseň „Když bych išla přes hory a doliny...“ Existuje i magnetofonový záznam s jejím Poselstvím. Desítky článků, prózy napsal její synovec Josef Uher, také skladatel krásných písní, které často hrají dechové hudby. Oceňoval její tvorbu.

A paní Rózka zůstala skromná. Když vystupovala v Hodoníně, spisovatelka Gabriela Preissová jí řekla: „Zůstaňte taková, jaká jste!“. Při pobytu v nemocnici složila a vymalovala přání jiné pacientce během 20 minut. Ta se jí zeptala: „Kdo vy vlastně jste?“ Paní Rózka jí odpověděla: „Já su prostá, lanžocká žena.“

Někteří lidé si mysleli, že za svoji tvorbu získala velké finance. Ona hlavně tvořila zdarma. Když jí MNV Lanžhot chtěl nějak přispět, její manžel Martin řekl: „Kdepak, ani šestku! Mamičko, esli si myslíš, že nezpíváš a toto všecko neděláš pro radost ludom, tak si myslí, že to děláš pro mňa a já ti přeca platit nebudu!“

Paní Rózka se vyznává, že její manžel byl pro ni velkou oporou. A tak musela unést i osud opuštěné manželky, když její manžel v padesátých letech byl po čtyři roky vězněn jako politiký v Oslavanech. I když se musela sama starat o rodinu, nikdy si nepostěžovala a ze srdce nadále tryskaly verše, které hladily duši.

Od roku 1971 byla vdovou a ona opět statečně nesla kříž osamocení. Při tvorbě ji podržela rodina. Nevyhnuly se jí ani

zdravotní potíže, tvořila stále až do samého konce.

A co řekla o svém životě sama paní Rózka?

„Říkám si, že sem ten můj život nežila nadarmo. Že sem dala temu národu hodně. Hodně! Štyrysta osm písniček za rok. A to bylo celých 40 roků. Mja to dycky dojala, keď mja nekdo aj trochu uznal.“

Paní Rózko, ne trochu, ale hodně. A tak 13. září 1998 byla slavnostně odhalena pamětní deska Rózce Horákové za přispění OÚ Lanžhot, občanů nejen z Lanžhota, přispěli i naši krajané za mořem.

Velká účast dosvědčila vřelý vztah k naší rodačce. Vedle oslavných řečí vzácných hostů mi utkvěla slova paní Aničky Valentové z Tvrdonic. „Pán Bůh Vám zaplat věrní Lanžochané za vděčné gesto, kerým ste svoju rodačku – skladatelku paní Rózku Horákovou, pochtili. Věřím, že její písničky sa budú zpívat z pokolení do pokolení,

mladí sa jich budú učiť od starších a pretože je v nich plno lásky a citu, nikdá nezahynú.“

A písne Rózky Horákové i 30 let po jejím odchodu znějí od mužáckých i ženských sborů, z dětských srdíček, nejen v Lanžhotě. Český rozhlas Brno je také často vysílá. Zpěvné geny zůstaly v jejich dětech, vnucích i pravnučích. Pravnučka Zuzanka studuje na konzervatoři v Kroměříži, a tak naplnila nesplnitelný sen své talentované prababičky.

A ještě jedno ocenění – v roce 2003 k nedožitým devadesátinám byl vydán kulturní komisí MěÚ Lanžhot almanach – Lanžhot k 90. výročí narození. Jen málo zachytil tak bohatý život a tvorbu paní Rózky, ale byl schůdkem pro obsáhlejší hodnocení této výjimečné ženy.

Paní Rózko, děkujeme za vše.

Splnila si životní sen

Marie Petrlová

Paní učitelka **Růžena Němečková** zasvětila svůj život pedagogické práci v lanžhotské škole, kde učila od roku 1958 až do roku 2002. Pouze půl roku před mateřskou dovolenou učila v Koticích.

Narodila se v roce 1937 v Uheriském Hradišti. Rodina Vlašicova původně bydlela v Charvátské Nové Vsi. V roce 1938 se přestěhovala do Lanžhota. Koupili si pekárnu, ve které otec-pekařský mistr pracoval za pomoci své manželky. Přestože žili ve skromných poměrech, paní učitelka vzpomíná na své dětství, které prožila se

sestrou Miladou a bratrem Františkem, že bylo šťastné a krásné. Již ve škole byla šikovná na ruční práce. Byla také horlivou čtenářkou. Projevovala se jako skromná, tichá, kamarádká, ochotně pomáhala, kde bylo potřeba. V letech 1953-1957 vystudovala pedagogickou školu v Břeclavi.

Na brigádě ve Frutě poznala budoucího manžela Ladislava, kterému v pozdějších

letech ochotně pomáhala při vedení obecní kroniky. V soutěži o nejlepší kroniku získali 1. místo v okresním i celostátním kole. Vychovali dva syny, Ladislava a Miroslava. Pracovala ve Sboru pro občanské záležitosti od jeho založení v roce 1963 až do roku 1989. V roce 1981 byla zvolena poslankyní MNV a členkou rady.

Mezi její koníčky patří pečení a vaření. Dříve pekla zákusky a dorty na svatby a různá jubilea pro rodinu i zákazníky a také do Rakouska. Ráda peče dodnes. Jejím největším snem učitelské praxe bylo sepsat zkušenosti a poznatky, které získala

v oboru pracovního vyučování na prvním stupni základní školy. Chtěla dosáhnout toho, aby se Lanžhot dostal do povědomí široké veřejnosti. Přihlásila se do soutěže pedagogické čtení s názvem „Metody a formy práce v pracovním vyučování při práci s textiliemi a dřevem ve třetím a čtvrtém ročníku základní školy“. Její pečlivá celoroční práce byla náležitě oceněna. V okresním kole získala 1. místo, v celostátním kole byla třetí. Mnoholeté zkušenosti pak předávala jako lektorka okresního pedagogického střediska. Celý život se řídila rčením, které jí napsal do památníku pan profesor Kudlík: „Co si ponecháš pro sebe – ztrácíš, co rozdáš – budeš mít navěky“. U dětí byla oblíbená, snažila se vše řešit klidem, s úsměvem, málokdy na ně křičela. Na své bývalé žáky vzpomíná s láskou, říká, že cítila, jako by jim dávala kus sebe sama. Největší její radostí jsou jejich úspěchy v životě.

Za všechno, co vykonala pro lanžhotskou školu a pro obec, jí děkujeme.

Vzduch

III. česko-rakouské přeshraniční setkání dětí

9. dubna 2010 u rozhledny

Na Podluží v Novém Poddvorově

Ludmila Straková

V pořadí již třetí a zároveň závěrečné setkání dětí z Regionu Podluží, Mikroregionu Hodonínsko a Weinviertler Dreiländereck z Rakouska s názvem Země-Voda-Vzduch, se uskutečnilo v pátek 9. dubna 2010. Poslední přeshraniční setkání pod názvem „Vzduch“ proběhlo u nové regionální rozhledny Na Podluží u Nového Poddvorova

a zúčastnilo se ho celkem 46 dětí z 11 českých a dvou rakouských základních škol. Děti přijely do Nového Poddvorova, kde se v místním kulturním domě posilnily na cestu a krátce po deváté hodině se vydaly k regionální rozhledně. Účastníky setkání přivítal Ing. Josef Smetana, předseda MAS Dolní Morava, spolu s předsedou Regionu Podluží Ing. Jaroslavem Kremlem a starostou

Nového Poddvorova Františkem Kašíkem. Po uvítání se děti z českých i rakouských škol rozdělily do čtyř mezinárodních skupin a během dopoledne se vzájemně prošťídaly v různých činnostech.

Jedna skupinka malovala novou rozhlednu. Další se seznamovala se způsobem a podmínkami výsadby zeleně, což si pak všechny děti prakticky vyzkoušely při zvelebování okolí rozhledny. Třetí skupinka tvořila různé šperky z korálků a čtvrtá skupinka vystoupala na samý vrchol rozhledny.

Za pomoci buzoly děti hledaly v okolí rozhledny různé zajímavosti, jako například větrný mlýn u Starého Poddvorova.

Po obědě se žáci zapojili do soutěže, ve které měla skupinka navléct co nejdelšího korálkového hada v určitém časovém limitu. Soutěž byla napínavá a výsledky vyrovnané.

Za mohutného povzbuzování ze strany svých žáků si v navlékání korálků zasoutěžili také učitelé a ředitelé zúčastněných škol. Po vyhodnocení soutěže dostaly děti sladkou odměnu a společně vyzdobily okolí rozhledny. Na závěr setkání každý žák obdržel drobné dárky a pamětní list.

Všichni se pak společně na památku vyfotili u nové rozhledny.

V rámci společného česko-rakouského projektu, který byl spolufinancován Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj, proběhla tři celodenní setkání dětí z příhraničních oblastí České republiky a Rakouska. První setkání s názvem „Země“ se uskutečnilo v říjnu loňského roku v areálu Slovanského hradiště v Mikulčicích. Děti se seznámily s historií osídlení naší země a faunou i florou lužního lesa. V pořadí druhé setkání s názvem „Voda“ proběhlo v Rakousku v polovině ledna 2010. Setkání děti zahájily návštěvou místního muzea, kde zhlédly ex-

pozici o historii osídlení a vzniku Poysdorfu. Navštívily také místní základní školu, kde pro ně rakouské děti připravily občerstvení, prohlídku školy a seznámily je s výukou a vybavením učeben i školní knihovny. Po návštěvě školy děti absolvovaly prohlídku lichtenštejského zámku ve Wilfersdorfu, kde se mimo jiné seznámily se stromem rodových větví Lichtenštejnů. Na závěr žáci navštívili termální lázně v Laa an der Thaya a ukončili druhé společné putování koupelí v soustavě lázeňských bazénů.

Cílem projektu bylo vzájemné setkání dětí dvou sousedních zemí, které spojuje nejen společná hranice, ale také část historie. Prostřednictvím těchto setkání děti poznávaly obě země i své sousedy. Navázaly nová přátelství se svými vrstevníky na obou stranách hranice. Snahou bylo motivovat děti k rozšiřování svých dovedností a znalostí nejen v oblasti německého jazyka, ale také při ochraně přírody či znalosti historie obou zemí.

Kostky jsou vrženy,

deváťáci znají své nové školy

JMÉNO ŽÁKA	ŠKOLA	STUDIJNÍ - UČEBNÍ OBOR
Bařka Petr	Soukromá SPŠ Břeclav	Průmyslový design
Dvořák Ondřej	SOŠ průmyslová E. Beneše Břeclav	Provoz a ekonomika dopravy
Lenkovič Antonín	SOŠ průmyslová E. Beneše Břeclav	Provoz a ekonomika dopravy
Pyskatý Patrik	Gymnázium Mikulov	Gymnázium
Sasín Lukáš	SOŠ a SOU automobilní Kyjov	Dopravní prostředky
Škrobáček Darek	SOŠ průmyslová E. Beneše Břeclav	Strojírenství
Trubač Martin	SŠP a umělecká a VOŠ Hodonín	Stavebnictví
Klencová Gabriela	Obchodní akademie Břeclav	Obchodní akademie
Kováčová Petra	Tauferova SOŠ veterinární Kroměříž	Veterinářství
Létalová Aneta	Obchodní akademie Břeclav	Obchodní akademie
Morávková Petra	Obchodní akademie Břeclav	Obchodní akademie
Sokolová Dominika	SOU a SOŠ SČMSD, Znojmo	Kuchař - číšník
Tesárková Klára	Gymnázium a jazyková škola Břeclav	Všeobecné gymnázium
Mišáková Tereza	Obchodní akademie Břeclav	Obchodní akademie
Pilnajová Vendula	VOŠ, SOŠ a SOU Bzenec	Kuchař-číšník
Antálek Petr	SOŠ průmyslová E. Beneše Břeclav	Strojní mechanik
Bartoš Jan	Integrovaná střední škola Hodonín	Prodáváč
Černý Ludvík	SOŠ a SOU automobilní Kyjov	Dopravní prostředky
Jeřábek Zbyněk	SOŠ průmyslová E. Beneše Břeclav	Strojní mechanik
Krásný Jiří	SOŠ průmyslová E. Beneše Břeclav	Strojní mechanik
Maděříč David	SOŠ průmyslová E. Beneše Břeclav	Strojírenství
Pavlík David	SOŠ průmyslová E. Beneše Břeclav	Elektrotechnika
Sapáček Karel	SOŠ a SOU automobilní Kyjov	Dopravní prostředky
Straka Richard	SOŠ průmyslová E. Beneše Břeclav	Strojní mechanik
Ševčovič Tomáš	Střední škola informatiky a spojů Brno	Informační technologie
Trubač Miroslav	SŠ potravinářská a služeb Brno	Kuchař-číšník
Uher Milan	SOŠ vinařská a SOU zahradnické Valtice	Vinohradnictví
Hostinová Nikola	TRIVIS-SŠ veřejnoprávní Jihlava	Veřejná správa
Janíková Kateřina	Obchodní akademie Břeclav	Ekonomické lyceum
Langová Ludmila	SOU Mikulov	Potravinářská výroba
Létalová Martina	Integrovaná střední škola Hodonín	Obchodník
Straková Adriana	Soukromá SOŠ manažerská a zdravotnická Bř.	Zdravotnický asistent
Uhrová Markéta	SOŠ průmyslová E. Beneše Břeclav	Kadeřnice
Uhrová Martina	SOU Mikulov	Cukrářka
Vališová Irena	SOU Mikulov	Cukrářka
Anderlová Alena	SOU Mikulov	Kuchařské práce
Hromková Jitka	SOU Mikulov	Pečovatelské práce
Strýček Hynek	SOU Mikulov	Kuchařské práce
Šulák Ondřej	SOU Mikulov	Kuchařské práce
Linh Chi Mai	Gymnázium a jazyková škola Břeclav	Osmileté gymnázium

A léta běží aneb Taneční ve stodole

Ing. Jan Třetina, Brno

Už je to letos plných 60 let, co jsme se učili na mlatě stodoly u spolužáka Franty Létala tancovat. Pravděpodobně s tím nápadem přišli Franta Kycl s Oldřou Říhou, kteří se již nemohli dočkat, až po vyjití školy budou chodit s chasou k muzice. Naše učitelky tance byly sice o rok mladší kamarádky i některé spolužačky, ale oproti nám už výborné tanečnice.

Tanci jsme se věnovali několik jarních nedělních odpolední. To byla doba klidu, kdy jsme doma neměli žádné povinnosti. Otcové se věnovali svým zálibám, matky šly na požehnání a pro nás bylo tancování ve stodole nejen vítanou změnou, ale i pěkným zážitkem. Podle svých možností jsme se „vyšňorili“ a věnovali se jako kavalíři našim příjemným tanečnicím.

A hudba? To byl jen Franty Létala gramofon a pár desek. Franta se osvědčil také jako „diskžokej“. Sám se však do tancování nezapojoval a tancovat se neučil. Samozřejmě, že naše tancování nezůstalo utajeno a mělo v obci i určitou odezvu. Hlasitá

hudba se nesla dolů po ulici a vzbuzovala zájem kolemjdoucích tetek, které šly z požehnání a zvědavě nahlížely ve vratech přes humno do stodoly. Byli jsme dobrým objektem pro jejich „pletkování“ po zbytek dne i při práci na poli.

Naše taneční znalosti jsme brzy uplatnili. Na závěr školní docházky jsme

uspořádali večírek s hudbou a tancem. Našli jsme pochopení u našeho třídního učitele Zdeňka Blejchaře, který byl sám milovníkem hudby. Byl aktivním hudebníkem, členem kapely Jarka Třetiny. Jeho kapela nám na tomto večírku zahrála, a tak jsme si zatancovali už při živé hudbě.

Od té doby uběhlo už hodně vody, mnozí z tehdejších tanečníků nejsou již mezi námi a my čtyři zbývající nežijeme v Lanžhotě. Při našich řídkých setkáních si však

na ty pěkné chvíle vzpomínáme. Na rozdíl od nás naše tanečnice zůstaly věrné Lanžhotu. I když jsou teď již stařenky, některé i prastářenky a polovina z nich je vdovami, snad si sladké dny mládí také rády připomenou.

UZŘENÍ

Jož. Uher

*Tím ručníkem ji leknutí až pozdě zahalilo!
Z mých očí dokořán už neměla kam prchnout.
I slunce přes tu její nahost sebe přehodilo
a Járek pod břehy jsem slyšel po ní vzdychnout.*

*Tak to je Žena! Eva! Slyším v uších vánku slova.
Krev prvně podbřišek mi horce zaplavuje!
Ven z hrudi klukovské div srdce že se nevyklová...
Dlaň s dlaní tmavý klín a ňadra marně zatajuje.*

*Čas v tomto výjevu se měří jenom na vteřiny,
však pro mne zůstane jak sama věčnost dlouhý.
Je léto... Ve Štěpničkách svlékají se Kateřiny,
v nichž studu copy rozplétají ruce touhy.*

**Utíkám pěšinkou, malý panic hanbou rudý v tváří!
Užřel jsem nahost žen, v níž za krásou jde už zítřek stárí...**

Poznal jsem, která to byla. Léta jsem ji vídal. Jak krása od ní odcházela, smutně jsem sledoval. Předávala ji do dvou dcer. Ta půvabnější, mívala po mně oči více než všímavé. Byl jsem jí věkem blíží než její maminka mému, tenkrát, kdy jsem ji nechtěně přistihl na břehu Járku ve Štěpničkách, jak se mezi „křičky“ po vykoupání vyloupala z plavek. Jako Eva do úžasu a poznání mých raně pubertálních kukadel. Jak by ne! Vždyť tehdy si dívky a ženy utajovaly i lýtka. Kousek nad kotníky začínalo pro nás vzrušení. Televize neexistovala a pár nutných tiskovin mělo nahost ženy za tabu!

Když zemřela, sahala věkem po devadesátce. Už bych ji snad ani nepoznal. Moje vzpomínka by kolem ní bloudila stejně bezradně a hořce jako oněmi místy na břehu meandru Járku, v nichž se mi k nezapomnění zjevila jakoby rajská Eva. Nebo snad Lilith? (Již od mládí je třeba mít před očima stárí. Lucilius) Lucile, ne pořád!

Péesáci

Jožulka Uher

Tak se těm osmnáct až dvacet let starým klukům běžně říkalo. Určitě toto pojmenování nebylo spojováno s pohrdáním, nebo s nenávistí. Snad to i oni tak cítili a vnímali. Tento způsob povinného výkonu prezentační vojenské služby u **Pohraniční stráže ministerstva vnitra** si sami nezvolili. Co je na vojně dáno rozkazem, tomu se nedá vyhnout. Věřili, že to už nějak přežijí. Nic

přece netrvá věčně. A nebyli to žádní raubíři či hrdlořezové, kteří by si chtěli na „čáře“, na hranicích mezi socialistickým Československem na straně jedné a v podlanžhotském lužním lese, na soutoku řek Moravy a Dyje imperialistickým Rakouskem, na straně druhé, „zastřílet“. Snad po nějaké té zvěřině, ale po lidech určitě ne. Ale i když jim to v jistém slova smyslu a do jisté míry nedovoloval ani vojenský zákon, stávalo se, že prst na spoušti občas neodolal...

Na roty Uhliska a Lány přicházela tato omladina i z koutů od Lanžhota tak po republice vzdálených, že mnozí z nich se umístěním na tato místa dověděli, že obec s názvem Lanžhot vůbec existuje. Díky pohraničním a zakázaným pásmům je téměř panenská příroda unikátních lužních lesů, plných zvěře a s vodami překypujícími rybami ohromila a nadchla, ale nejednou ji kvůli záplavám a komárům proklínali, jak jen mohli.

Leč byli mladí, odolní a plní tužeb po děvčatech. Možná díky těmto touhám začali pomalu poznávat městečko Lanžhot, aniž by jim bylo známo (nebo ano?), že v očích jejich důstojnictva, funkcionářů komunistické strany, kontrarozvědky a ideologických praporečníků jde o reakcionářskou baštu, zaštiťovanou člověkem, jehož přezdívka zněla Bábiňák. A že z této obce je, v čase v pohledu zpátky bylo, mnoho žen a mužů odsouzeno k těžkým žalářům jako političtí vězni, že mnohým se podařilo uprchnout za hranice, že pár jich chodilo přes hranici jako profesionální převaděči, že jeden z nich byl při tom zastřelen.

Kluci péesáci přicházeli na to, že se v Lanžhotě hraje výborný fotbal, pořádá se mnoho tancovaček – muzik, hlavně pak hody s děvčaty a šohaji v krojích. A že ta pěkná děvčata neuhýbají očima před pohledy dychtivých a zamilovaných očí jejich.

Pravda, někdy proti sobě zvedli zlobu lanžhotské veřejnosti tím, že když jim v noci hrozil pozdní návrat na rotu, tak si prostě někde u hospody vypůjčili na věčnou oplátku jízdní kolo, které potom v lese hodili do některé z tůní. Kupodivu však k bitkám kvůli děvčatům mezi nimi a místními šohaji nedocházelo. Při muzikách přicházeli na chuť ne toliko vínu, ale i pěsničkám a dechovce. Lanžhot je měnil ke své podobě...

Ovšem prim hrála, jak už to všude mezi mladými chodí, láska. Ten neudržitelný a nezastavitelný (ani vojenskými zákony, ani třídní či jakou neshodou) pud se jich zmocnil do té míry, že v místě, o kterém si mysleli, že si na něm pouze odkrotí oněch čtyřiaadvacet či kolik měsíců a potom hajdy domů, zadrží je osudová láska na zbytek celého jejich života, že v něm dají život novým pokolením, že v něm dokonce stihnou být svědky toho, že tam, kde byla sídla jejich rot, že tam, kam k vstupu bránila pásma a dráty pohraničních i zakázaných úseků, přijde nevidaná svoboda a volnost; že se z vysychajících tůní budou vynořovat řídítka jízdních kol, která už nikdo nepozná a nebude postrádat, protože po asfaltových silnicích a prima stezkách budou jezdit mladí a staří bez propustek na moderních kolech horských.

Už tam nikdo nikoho nevyhání z lůžek poplachem, který nastartovával švanice na lidi, usilující o ilegální přechod hranice – za svobodou. Co napětí a strachu někdy přitom prožili. Jak se na to dnes a zítra dívají a budou dívat? Najdou ještě v těchto svých životních úsecích nějaký **hlubší smysl**? Nepočítám, že by mi některý z nich odpověděl, třeba i ti, kteří se stali mými příbuznými. Jen tak ze zajímavosti, ale i jako dokument do obecní kroniky jsem si vypsál jejich jména. Zde jsou:

Franta Pašek, Jara Vyskočil, Čestů Hošek, Franta Jirava, Jožka Mordych, Kája Malovaný, Mira Blažek, Štefan Varkonda, Jura Venglovič, Vlado Zrubec, Palo Žužič, Miša Lehet, Tonda Drozd, Vila Machovič a Honzík Šidlák. (Zapomněl jsem na někoho? Když ano, omlouvám se. A ještě dodám, že někteří z nich už nežijí. Budiž mi taktéž tolerován způsob, jakým uvádím křestní jména.) Tři z nich (Blažek, Vyskočil a Fr. Jirava) budou po jistou dobu oblékat lanžhotský **fotbalový dres** zrovna jako brankář Ludovít Hatala a záložník Mirek Polášek.. Pašek a Hošek se dostanou do vedení obce, tj. MNV – Místního národního výboru, jiní si najdou zaměstnání v místním JZD – Jednotném zemědělském družstvu. Jeden (Varkonda) už jako ženáč a otec zběhne za hranice do Rakouska, možná v tom úseku, v němž jako péesák občanům Československa v ilegálním útěku do ciziny bránil. Pouze jediný z nich (Šidlák) se vrátí domů, poté, co mu předčasně zemře mladá žena. Všichni ostatní zůstanou a jak půjde čas, najdou místo svého posledního spočinutí na lanžhotském hřbitově, na tom nejjižnějším jihu Moravy, kam, jak si na začátku mysleli, byli odveleni odsloužit si pouze ony měsíce a roky prezenční vojenské služby, jak jim velel zákon. A potom hurá zpátky domů... Ale osud to s nimi myslel jinak.

S některými z nich jsou spojeny humorné příběhy, které by vydaly na několik dalších stran. To víte, byli to kluci „jiný kraj – jiný mrav“. Nechtěl bych, aby v tomto mém zavzpomínání byla přemíra nostalgie, a tak je zakončím drobnou humornou scénkou, se kterou mne docela nedávno seznámil **rančer Bob Linha**. To prý místní mladá choť vyslala svého mužíčka, bývalého péesáka, na louky k lesu, aby nasekal kosákem do trávnice trochu trávy pro králíky. Ten ochotně vyrazil na kole někam ke Kučova-

nisku. Jenže cestou kosák i trávníci ztratil. Když se rozmrzely vrací, střetne tetku, která se ho hned ptá: „**Pane J..., neztratili ste náhodou kosák s trávníci?**“ Dotázaný odvětí: „**Ale kdepák, tetinko, já jsem ztratil srp a nůši!**“

Nebo, údajně, jiná příhoda v Bobinově interpretaci...

Nastala sezona domácích zabijaček, jichž bývávalo tenkrát nepočítaně. Do domu rodiny s početným příbuzenstvem, v němž coby mladý ženáč jeden „péesáček“ z kraje vzdáleného, nosí děti „**ze zabijačky**“. Nechápe to, a tak žádá vysvětlení od ženušky. Zjednodušeně mu vysvětlí, že je to v Lanžhotě už takový **zvyk**, kdo zabije prase, pošle některým příbuzným, či dobrým známým a sousedům „**neco ze zabijačky**“. Péesáček si utře mastnou pusou a odvětí: **Hele, Máno, a víš, že je to dobrej zvyk?!**

Jenže potom dojde na zabijačku v domě, ve kterém bydlí péesáček se svou ženuškou spolu s jejími rodiči, jak už to tak chodí. Marie chystá na dvoře v letní kuchyňce „hromádky ze zabijačky“ pro roznesení příbuzným a sousedům. Péesáček se na ni nechápavě dívá, k čemu to porcování, až se na to zeptá. No, víš, keď sme ze zabijaček dostávali, mosíme aj oplatit, to už je také takový **zvyk!** Péesáček se podrbe za uchem, s masnotou až u něho, a nevrle řekne: **Hele, Máno, a víš, že je to blbej zvyk?!**

Nůše, neboli trávníka a srp, neboli kosák se jistě našly, druhý zvyk se stal stejně dobrý jako ten první, ale tam ta doba nikým z nás už nalezena nebude. Co když člověk hodně rád hledá právě to, co k nalezání není, že? Je to mládí, které ho z ní láká do té chvíle, než si uvědomí všechno to zlé, ke kterému se už nikdo z nás – za cenu kdo ví jakou – vrátit nemíní.

Třeba doba zadrátovaných hranic s vojáky, jimž se říkávalo **péesáci...**

Holocaust rodiny Pyskatých

Jožulka Uher, květen 2010

Foto Fr. Ondryška

(Od konce druhé světové války si slovo **holocaust** všeobecně vysvětlujeme jako **vyvražďování Židů nacisty** v koncentracích Hitlerova Německa. Přeneseně však znamená tento výraz také **zničení** nebo **zkázu**. A právě to je případ, o němž bude psáno.)

HLAVNÍ POSTAVY:

MICHAL PYSKATÝ (29. 9. 1893 – 11. 4. 1945) z domu čp. 752 v lanžhotských Súhradech (dnes ulice F. Palackého). Vyučený tesař, potom zaměstnanec traťové správy ČSD Břeclav. V první světové válce jako voják rakouské armády bojoval na ruské frontě. Na svoji ženu Františku nebýval údajně moc hodný. Měl bratry Jakuba a Ondru, kteří se oženili mimo Lanžhot. Jeho sestra Rozálie se provdala za Slávka Krále, zedníka ze Súhrad u hlavní silnice.

FRANTIŠKA PYSKATÁ, rozená JARCOVÁ (11. 9. 1897 – 8. 7. 1978), manželka Michala. Od mládí velmi dovedná malérka a vyšivačka různých součástí lanžhotských krojů. Malovala i velikonoční vajíčka a nábytek. V hrubé izbě měla malovanou truhlu, kredenc, dva šúflatové kchosny. Do vysokého svého věku zaplétala lanžhotská děvčata „na canglíčky“ pod „rožky“. Byla pracovitá a hodná. Měla sestru Marii, která se vdala do Hlohovce za Maršice, a ještě dva bratry: Izidor se oženil na Slovensko a Celestin byl ženatý v Lanžhotě. Františka nesla nelehké břemeno ženy v domácnosti, jak tomu tak tehdy bývalo.

ELEONORA JARCOVÁ (13. 1. 1875 – 21. 11. 1964), matka Františky, u ní bydlící a v jejím opatrování až do smrti se nacházející. O jejich sourozencích není nic známo. Ví se jenom to, že její manžel odjel (není známo kdy) do Ameriky, domů do Lanžhota se už nikdy nevrátil, takže Eleonora zůstávala dlouhá léta sama se třemi dětmi na krku. Autoru této vzpomínkové reportáže převyprávěla koncem padesátých a začátkem šedesátých let minulého století hodně tajemných příběhů o bosorkách a jiných strašidlech, v čase, kdy už z lože nevstávala...

VÍT (VÍTEK) PYSKATÝ (12. 10. 1924 – 24. 7. 1981), jediný potomek – syn Michala a Františky, vnuk Eleonory, spolu se všemi v súhradském domě čp. 752 žijící

a všechny přežívší. Do smrti svobodný mládenec. Školák pečlivě oblékaný, v brýlích a s housličkami. Absolvent obchodní akademie. Chytrý, vzdělaný, sečtělý, znalý cizích

jazyků, samotářský. Vášnivý čtenář, fotograf a filmař. I když samotář, člen lanžhotského Muzejního a vlastivědného kroužku, on přepsal na psacím stroji originál Folprechtova pojednání Lanžhot, v částech zveřejňovaném ve zpravodaji; amatérský archeolog a dlouholetý spolupracovník a přítel kronikáře prof. Pavla Holobrádka, v posledních aktivních pracovních letech lektor Civilní obrany a Svazarmu. Za druhé světové války v totálním nasazení v Říši, v loděnicích ponorek Penemünde, v roce 1947 v rámci výkonu vojenské prez. služby se zúčastnil zátahu proti Banderovcům jako tlumočník ve štábu...

VÝPOVĚĚ SVĚDKYNĚ...

...zločinu, kterým se holocaust rodiny Pyskatých **započal!** Nejprve představení jí samé a jejích bližních. Zde si беру na chvíli slovo sám pro sebe.

Dnes, ve čtvrtek 21. dubna 1994, jsem byl na besedě u vdovy paní **FRANTIŠKY SVAČINOVÉ** (1911 – 1995), rozené Uhrové. Její otec Jakub Uher na Lúčkách byl bratrancem mého stařečka Uhříka. Manželem paní Františky byl známý lanžhotský zedník **František Svačina** (1907 – 1992). Mají spolu tyto děti: Marii (1936), Františka (1941) a Ludmilu (1946). Paní Františka se vdávala v roce 1935 a v roce následujícím se přestěhovali do domku

v Súhradech, kde až doposud sama žije. Humno u jejich domku od prvopočátku sousedilo s humnem **manželů Michala a Františky Pyskatých**. Sousedské vztahy těchto dvou rodin byly natolik dobré a důvěrné, že v plotě mezi jejich humny byla nezamykatelná „dvéřka“, jimiž jedni k druhým kdykoliv procházeli. Stali se bližšími, než kdyby byli příbuznými. Díky těmto skutečnostem poznala paní Františka Svačinová celou Pyskatých rodinu více a hlouběji, nežli kdokoliv jiný v obci.

Po tomto nezbytném **úvodu** se dostáváme ke druhé světové válce, k lanžhotským frontovým událostem **středečního odpoledne 11. dubna 1945**. Jako živé vzpomínání paní Františky, vedené ponejvíce v lanžhotském nářečí, přetlumočím do plynulého vyprávění, jazykově srozumitelné i těm nejmladším generacím. Toto je tedy **svědectví paní Františky Svačinové...**

Malý sklep v domku manželů Svačinových byl mokrá a nezdravý. Rozhodli se tedy, že přechájejí frontu ve sklepech u sousedů Pyskatých. Františkovi Svačinovi bylo v tom pětáctýřicátém osmatřicet, jeho ženě Františce čtyřiatřicet, dcerce Mařence devět a synkovi Františkovi čtyři. Rodina Pyskatých byla už o poznání starší: Michal dvaapadesát, jeho manželka osmačtyřicet, stařenka Eleonora sedmdesát a syn Vítek jedenadvacet. Docela nedávno, před pár dny se útekem vrátil z Rajchu z totálního pracovního nasazení.

V domě u Pyskatých se všichni skrývali ve sklepech, to když sklo v oknech drnčelo střelbou. A když nastalo uklidnění, troufali si vyjít nahoru do místností, kterými byla kuchyně, velká světnice a izbětka ved-

le vrátnice. Do sklepa se vcházelo ze dvora, pod mladým ořechem a poblíž studny.

Možná právě ve středu jedenáctého dubna, někdy před polednem, když Rusové po částech obsazovali komárnovský okraj obce, dleli všichni právě v té malé světničce, sousedící s vrátnicí. Oknem přes ulici a ponad střechy protějškých domů pozorovali, jak na Stráži dopadají granáty. Začali mít strach, a tak se odpakovali raději a honem do sklepa. Jen co se v něm uvelebili, jak to komu kde šlo, protože místa v něm moc nebylo, a zavřeli dveře ze sklepa do dvora, otrásl se stavení výbuchem. Chlapi potom zjistili, že do izbětky vletěl granát a explodoval v ní. Kdyby tam byli zůstali, snad by to ani nikdo z nich nepřežil. O to vroucněji se modlili.

Michal Pyskatý, který zažil první světovou válku na vlastní kůži, usoudil, že když přiletěl jeden granát, může jej následovat další a že to tedy začíná být u nich nebezpečné. Domluvil se s ostatními, že přeběhnou humny do sklepa k sedlákovi Tonkovi Hodonskému. To už měli za sebou u Pyskatých snad dvě, tři noci.

V té chvíli, kdy se shromáždili venku na dvoře a hotovili se k odchodu – úteku přes humna k Hodonským, vběhli z ulice přes vrátnici na dvůr dva ruští vojáci. Vy-

hlédli si Michala Pyskatého, kterého násilím odvedli přes ulici naproti k Ondryškům, k Ulijaňákom, jak se jim říkalo. Dnes rohový dům Fr. Slámy, oproti školní zahradě. Hnali Michala pryč šhubat slepice...

Ostatním se mezitím podařilo projít humny k Tonkovi Hodonskému. S ním a s jeho ženou Marií (děti neměli) našli v jejich sklepě útočiště sousedi od naproti přes hlavní silnici zedník **Slávek Král** s manželkou **Rozálií** a dvěma dětmi: šestiletou Ludmilkou a devítiletým Pavlíčkem. V té hodině už střelení ustávalo, granáty nevybuchovaly, ale na několika místech v obci něco dohořívalo. Němci byli vyhnáni, obce se zmocnili Rusové.

A právě dva z nich vtrhli nenadále do sklepa Tonka Hodonského. Nebyli to ti, kteří před tím odvedli Michala Pyskatého šhubat slepice. Jejich pozornost patřila hlavně ženám. Františka svírala v náručí obě své děti, Mařenku a Františka. Když se jí náhle jeden z těch vojáků zeptal na jejího muže, ukázala na manžela roztrženu rukou. Rudoarmějce zhurta rozkázal, že tedy on, její muž, a s ním tento a tento, a prstem bodal do hrudí Vítka a Slávka, půjdou rabotat na most (myslel tím první most přes Kyjovku, kousek od Komárnova, na hlavní silnici z Lanžhota do Brodského). Kdo ví, proč k tomu došlo, ale Vítkovi při tomto beřelu srazil na zem brýle a rozbil mu je, navíc mu také zničil samaritánskou brašničku první pomoci, kterou nosil na řemínku přes rameno.

Ale neučinili jenom toto, navíc ještě stáčili odvést Františku Pyskatou a Rozáru Královou že na „kartošky“. Jako že čistit a krouhat brambory. Kam až je na ty „kartošky“ odvedli, to se Františka Svačinová

nedověděla. Ve sklepe se všech těch, co v něm zůstali, zmocnil strach. Báli se...

Do těchto úzkostí příběhl Michal Pyskatý. Podařilo se mu uprchnout od Ondryšků od toho šhubání slepic. Hned se rozhlížel sklepem po ženě Františce. Ptal se po ní. Když se dověděl kým, kam a proč byla i s Rozárou odvedena, hněvivě křičel: „Hajzli! Byl sem za první světovéj v Rusku, ale to sme tam nedělali, to co dělájú fčil oni u nás!“ A řekl ještě, že čekat ve sklepe nebude, že půjde Francku hledat.

Skoro utekačky stoupal ze sklepa vzhůru po schodech. Když byl na tom nejvyšším schůdku a otevřel dokořán sklepní dveře ven do dvora, postavil se mu do cesty Rus, který se tam objevil, kdo ví odkud a proč. Františka zahlédla z jeho postavy jenom nohy nahoru nad kolena. Než se překvapený Michal stačil nadechnout, prostřelil mu Rudoarmějce hruď. Byly to takové rány, že si Františčina paměť neví rady s tím, jestli jich bylo více než jedna, a už vůbec neví, čím Rus střílel. A proč?!

Michal Pyskatý se bez výkřiku a mlčky vyvrátil celým tělem dozadu a spadl po schodech dolů do sklepa. Byl okamžitě mrtvý. Stejně rychle zmizel od vchodu do sklepa i střelec...

Zatím co Tonek Hodonský odtahoval mrtvého Michala od schodů dál do sklepa, děcka se rozvřeštěla a ženy, stařenka Eleonora, Františka a Tonkova žena se k nim přidaly s pláčem a hořekováním. Byly sme tam jak v márnici nad umruhým, vzpomíná Františka po mnoha letech.

Do toho až na dvůr slyšitelného truchlení se vrací uplakaná Františka Pyskatá a Rozára Králová. Nikdy neřeknou, co s nimi při těch kartoškách Rusi vyváděli.

Když Františka Pyskatá najde ve sklepe svého muže Michala mrtvého, její pláč a nárek se změní v kvílení ženy plné bolesti. A k utišení nejsou ani děti. Pak se od mostu, už před stmíváním, vrátí František Svačina, Slávek Král a Vítek, syn zastřeleného Michala Pyskatého. Chlapi vynesou mrtvého ven ze sklepa za stodolu, a když po těch největších ruských grázlech zaplaví Lanžhot druhá vlna Rusů mírnějších a přátelštějších v chování, přenesou nebožtíka od stodoly k Hodonským na lávku v kuchyni. Tam bude spočívat dva dny než ho František Svačina, Slávek Král a Vítek odvezou na kolečkách na hřbitov, kde je pochován...

Ale ještě v tu tragickou středu 11. dubna 1945, než se setmí, uprchnou všichni, hlavně Svačinových rodinka, ze Sůhrad na Pastvisko do sklepa k Tučkům – Hejtmanům, kde na dvoře stloukali nějakí muži z hrubých prken rakve, aby v nich mohli být zahynulí občané urychleně a provizorně pochováni, třeba jen tak v humnech. Od Hejtmanů se do Sůhrad navrátí až po několika dnech, kdy na druhé straně dveří v plotě humen žijí už jenom Františka Pyskatá, Vítek Pyskatý a Eleonora Jarcová. Michal Pyskatý mezi nimi navždy schází...

Rok poté, co mi paní Františka Svačinová předala jako bezprostředně pravdomluvná vyprávěčka svoje frontové vzpomínky se svědectvím o smrti jejího souseda Michala Pyskatého, svět nepřetržitých válek a krátkodobých mírů navždy opustila.

Rodina Michala Pyskatého i po jeho tragedii patřila vždy ve společenství lanžhotských římsko-katolíků mezi silně věřící. Jejich účast na všech náboženských

obřadech, mše na prvním místě, přijímání Těla Páně několikrát do roka, patřila k samozřejmostem. Víra jim byla životem samým. A nešetřili ani milodary. I proto brzo pořídili Michalovi ne levný pomník na hrobě, v němž, jak věřili, se postupně zase všichni setkají. Napovídá tomu i fotografie k tomuto textu přiložená.

Povšimněme si textu při Michalově fotografii. Sděluje toto: **Tragickou smrtí při osvobození Lanžhota.** Otevřenější slova můžeme číst na pomníku Jožky Trčky: **Zastřelen při dobývání Lanžhota.** Ano, zastřelen ruským vojákem na rozkaz ruského důstojníka na dvoře u Bartošů – Zonygů v Komárnově čp. 121 také též odpoledne ve středu 11. dubna 1945. Spolu s ním, ale až před vraty u silnice byl stejným způsobem popraven **polský student Vlado – Vlodek**, který byl zahrabán v některé komárnovské zahradě, možná u Králů, jako Jožka. Tam také navždy zůstal jako v nějaké takové malé lanžhotské

Katyni! A co **Pavel Uhlíř z Kúta, v lese popravený ruským vojákem?** Jaké ten má sdělení na pomníku? Věru, bolestná memoria, avšak nezahořkneme kvůli nim. Nebylo by to spravedlivé...

Jako druhá byla do hrobu k Michalovi Pyskatému uložena stařenka Eleonora, téměř devadesátiletá. Vnuk Vítek nechal o jejím úmrtí vytisknout pěknou **Zbožnou vzpomínku** i s fotografií. V té době to byl pořád věřící Vítek i s ideály bývalého skauta. Doba mu to dovolovala, polovina šedesátých let minulého století dávala všelijaké naděje... To druhá polovina let sedmdesátých měla už jiného politického ducha. Promítal se i do Vítka Pyskatého. Stával se z něj pro **stranu a vládu** důvěryhodný, vysoce postavený pracovník a lektor v Civilní obraně a Svazarmu: **aktivní svazarmovec, člen předsednictva okresního výboru Svazarmu a předseda okresní sekce civilní obrany**, jak o něm bude později v nekrologu psát M. Krupica, předseda OV Svazarmu. To už žije Vítek odtržený od Lanžhota a od svých bývalých přátel v něm.

Začátkem července 1978 umírá svobodnému mládenci Vítkovi osoba jemu nejdražší – maminka Františka Pyskatá. V souvislosti s jejím skolem se dostává Vítek do těžkého konfliktu s příbuznými, přáteli, sousedy, včetně paní Františky Svačinové, a s věřícími tím, že i proti vůli zemřelé, nechává maminku spálit a nevypraví jí pravý křesťanský pohřeb podle místních tradic. I zde nám ukazuje fotografie, že na mramorové desce pomníku je sice spolu s fotografiemi a příslušnými daty umístěna i fotografie Františky, leč urna s jejím popelem nebude nikdy do hrobu uložena. Vítek ji bude opatrovat na skřini

v kuchyni a nebude s to se s ní rozloučit. Možná, že trápen už i svědomím. Ale to nemá ani potuchy o tom, že za pouhé tři roky opustí svět i on, jeho tělo pozře oheň krematoria a potom bude rozprášen neznámo kde. Žádná jeho fotografie, žádný textový údaj o něm se na desku pomníku nikdy nedostane, ač, jak je zřejmé, místo tam právě pro něho rezervováno bylo.

Poslední měsíce života sedmapadesátiletého Vítka lze vnímat jako velmi smutnou závěrečnou kapitolu jeho osudu. Ležel ve Znojmě v ústavu pro déle nemocné. Nerad. Tam, nedlouho po převozu z nemocnice zemřel. Závěť ve prospěch nikoho z příbuzných nezanechal. Všechno odkázal Jihomoravským vodovodům a kanalizacím, odštěpný závod Břeclav, jehož byl zaměstnancem. Ten mu také vypravil pohřeb žehem v Brně.

Za ohněm nastoupila poslední fáze **holocaustu rodiny Pyskatých!** Do domku po Vítkovi (viz fotografie), který později prodají vodohospodáři jednomu svému zaměstnanci, vstoupí nejprve Státní tajná bezpečnost (StB). Z těch důvodů, že Vítek jako funkcionář Civilní obrany a Svazarmu pracoval i s utajovanými materiály a informacemi. Zabaví je, včetně několika knížek z jeho knihovny, zbytek se dostane do obecní knihovny. Poberou i zbraně, a když svou selekci skončí, vrhnou se na útroby stavení nejbližší funkcionáři **strany a vlády a JZD**. Za laciný peníz vykoupí fotoaparáty, kameru, různé další spotřebiče. Na své si přijde i neznámý zloděj, který se jedné noci do domku vloupe. Všechno ostatní, co už takovou cenu mít nebude, bude nabídnuto **pracujícímu lidu** v dražbě v sále u Škápíků. O co nebude zájem, přijde do sběru.

Napospas zubu času však nesmí zůstat nic. V huménku při domku po Vítkovi, vzplane mohutná hranice. Její plameny, obsluhované dvěma pracovníky místního národního výboru, budou přikrmovány vším, co hořet je s to: několik rodinných alb, fotografií, další stovky fotografií z krabic, stovky diapozitivů, časopisy, dokumenty... Kdo věří v posmrtný život, v existenci duší, ten si právem může představovat, jak kolem té hranice, neslyšený a neviděný, s křikem létají duše Michala, Františky, Eleonory a Vítka, té súhradské rodiny, za kterou, za jejíž historií tu plameny zametají cestu...

Brzo, jako nepotřebný zub, bude vytržen i domek. Zmizí... A protože nebyl ten, kdo by platil za nájem hrobu, odstraněn bude i pomník a hrob (s pohřbenými těly Michala a Eleonory) bude prodán jiné rodině. Snad se jejich duše přátelsky domluví.

Ne, neberu to na lehkou váhu. Naopak. Ptám se: **máme právo obchodovat, či jakkoli nakládat s hroby a pomníky těch, kdo je pořídili – a ne levně – a nedali nikomu písemný souhlas? Nejde o znešvácování hrobů, nemyslitelné např. na hřbitovech židovských? A co právo pohřbených na ochranu? Je „znárodnění či vyvlastnění“ morálně bezúhonné a právně poctivé? Nepodobáme se vandálům, vůči nimž jindy a jinde tolik horlivě oprávněně protestujeme, když odstraňujeme staré pomníky i s památkou těch, kterým patřily!?**

Nic se nedá vrátit z toho, co by **holocaust rodiny Pyskatých** alespoň částečně napravilo a nás omluvilo. Proto jsem přistoupil k sepsání tohoto článku. Smutný v duši samé...

EPILOG – ZÁVĚRTĚMĚŘSPIRITUÁLNÍ

Od konce let padesátých jsem se deset roků důvěrně přátelil s Vítkem Pyskatým. Do jejich domku v Súhradech jsem na besedy dojížděl téměř denně. S nástupem let sedmdesátých moje návštěvy u Pyskatých ustaly. Dá se říct, že jsme se s Vítkem rozešli, ale vůbec ne ve zlém. Nevídali jsme se, a pokud jsme se střetli, nezastavili jsme se spolu, jen pozdravili. Byl jsem ženatý, pracoval jsem v JZD a Vítek byl zahlcen činností ve Svazarmu a Civilní ochraně.

A pak přišla noc z pátku 24. července na sobotu 25. července 1981. Od mládí „trpím“ noc co noc spoustou snů. Uvedené noci se mi zdálo toto: šel jsem po chodníku kterési břeclovské ulice, kousek od gymnázia. Najednou proti mně kráčí Vítek. Zastavil se se mnou a hned mi na pozdrav podával ruku. Když se naše ruce sevřely, měl jsem pocit, že držím v dlani kus ledu. Tak pronikavě studenou, až ledovou měl Vítek ruku. Úplně mnou projel mráz. Říkám Vítkovi, že má asi špatný krevní oběh, a radil jsem mu, co má užívat, aby se mu zlepšil. Vítek, v tváři nepřírozeně bledý až popelavý, záporně pokýval hlavou a tak

nějak podivně se pousmál. Hned za jeho pousmáním sen skončil a já jsem se probudil. Snem znepokojený.

Ráno jsem o snu vyprávěl své ženě. Jako pověřivá na sny hodně dala. Usoudila, že to s tím snem nebude jenom tak. Obsah snu jsem si okamžitě zapsal do Deníku. Následujícím dnem byla neděle. Odpoledne příběhla z „požehnání“ moje žena celá vyděšená. Překotně mi zvěstovala, že na tabulce na kostele je jako zemřelý napsaný Vít Pyskatý. Ačkoliv jsem měl už do té doby několik zkušeností s vyplněnými sny, ale na duchařinu by mne nikdo nezlákal, zatrnulo mi ohromením. Rychle jsem se jel zeptat, kdy zemřel. Při odpovědi jsem zůstal stát ohromený podruhé: prý pozdě večer v pátek 24. července, ve Znojmě...

Byl se se mnou na té břeclovské ulici rozloučit?

CO JE SMRT?

KONEC NEBO PŘECHOD? (Seneca)

Dopis z prahu smrti

- ulka -

Vyvolává na zádech husí kůže a do očí vhání slzy. Nic ze síly jeho obsahu nevybral ani čas, dlouhých šedesátisedmi let. Na naši radnici, do rukou starosty jej nedávno přinesla paní Marie Zonygová, rozená Tučková z Nové ulice. S manželem hajným Janem žije mnoho let mimo Lanžhot. Dopis nalezla náhodou při návštěvě

+ Jan Kubík Německá věznice 1943
1. II/83 1983
Lanžhot
Pankrác.

Drahe děti!

*Beatri, sestry svagři, svagrové občani a
všichni známí. Posílám Vám prosbu
m'předat Dopis posílám na svag
na Hradec. Prosím Te Františku vy
říd' m' předat všem i bratru Martin*

rodného domu, ve kterém bydlí její otec, vdovec Michal Tuček – Pomajdík. Matka jeho manželky Růženy patřila do slavného až legendárního lanžhotského muzikantského rodu Prajků. Jak a proč se dopis ocitl právě v jejich domě, nedovede si vysvětlit. Protože jsem nenalezl nikoho, kdo by do této záhady vnesl jasno, usoudil jsem, že bude nejlepší uveřejnit dopis (i s fotokopii jeho úvodní části) v našem zpravodaji s nadějí, že někdo ze starších čtenářů vysvětlení zná.

Dopis má tuto hlavičku: **Jan Kubík, Německá věznice IIa/33, 14. X. 1943, Praha, Pankrác.** Před jménem **Jan** je **křížek!** Potom už následuje tento text:

Drahé dítky! Bratři, sestry, švagři, švagrův, občané a všichni známi. Zasílám vám poslední pozdrav. Dopis zasílám na švagra Hradila. Prosím Tě, Františku, vyříd' pozdrav všem i bratru Martinovi v Lanštorfě, a všem pozdrav do Lanžhota. Prosím vás všechny, postarejte se o Stanislava, ať

může dokončit studie. Chtěl jsem aspoň vědět, co stál převoz matčin, ale nedočkal jsem se toho. Děkuji všem, kteří vás podpořili, a snažte se všechno vyrovnat. Matičku naši drahou Bůh vysvobodil, že jí splnil její poslední přání. S Bohem, ženo drahá, jdu za Tebou. Doma je stavební los. Ve Vracově u Josefa Ožmarka mám podíl na 1/8 stavebního losu. O tom ví také Josef Novák, jsme do toho čtyři. V záložně v Zeravicích je půjčka práce na 500 Kč. V kanceláři na Pankráci jsou naše snubní prsteny. Nermuťte se, dítky, že neposílám dopis přímo na vás, nechci vás zarmoutit. Budte hodné, ať vás Bůh na cestě životem ochrání a opatruje. Prosím vás všechny, vzpomínejte na nás v dobrém. Drahý Josefe, vyříd' poslední stisk ruky. Jsou zde naše věci, přihlaste se o ně, snad vám budou vydané na památku všechny dopisy i fotografie. Co Bůh činí, všechno dobře činí. Neučinil jsem nic zlého, doufám, že mě Bůh neopustí. Poslední s Bohem váš Otec.

Žádný epilóg není už zapotřebí...

Dominanta

Jož. Uher

Se slovem v nadpisu tohoto článku se v poslední době setkáváme často. Především s úsilím věřících o úpravu části kostelní věže, lidově nazývané „zahrádka“, v objekt, sloužící jako vyhlídka (ne rozhledna v pravém slova smyslu) pro všechnu veřejnost, včetně turistů. Za dominantu Lanžhota je v tomto případě prohlašován celý kostel Povýšení svatého Kříže jako takový. Slovo **dominanta** vysvětluje slovník cizích

slov mimo jiné jako **výrazný architektonický prvek, stavba.**

Poslední přestavba našeho kostela v první polovině devadesátých let devatenáctého století (1890 až 1895) dala sice kostelu jeho dnešní podobu zvenku i zevnitř, leč možná pro nedostatek financí ho neobohatila nijakým výrazným stavebním prvkem. Je to stroze, jednoduše, skromně a účelově stavebně pojatý chrám. Na přelomu deva-

tenáctého a dvacátého století mohl věřící ohromovat svou velikostí, třemi oltáři a širokým kůrem i kazatelnou, třemi vysokými dveřmi do něj, ale to na nějakou architektonickou výjimečnost nestačilo. Kdoví, do jaké míry by se při jeho výše uvedené přestavbě musel Lanžhot uskrovnit, pokud by vedle nevýrazné finanční podpory knížete Lichtenštejna, nebylo čtyřicet tisíc zlatých odkázaných ve prospěch přestavby **děkanem Dominikem GOTTWALDEM**, čestným lanžhotským občanem (1890), který byl v Lanžhotě duchovním správcem (farářem) pětadvacet let. V knize Lanžhot se o této skutečnosti nedočteme a můj podnět k tomu, aby byla Dominiku Gottwaldovi odhalena na zdi kostela **děkovná pamětní deska** (viz první číslo zpravodaje z r. 2008 a článek **Donátor lanžhotského kostela**), zůstává bez odezvy!

Patřím ještě ke generaci lanžhotských rodáků, kteří pamatují doby, v nichž byla v Lanžhotě takzvaná **religiozita**, tedy **zbožnost, nábožnost, síla víry** natolik mohutná, že i několikrát v roce nestačil kostel do sebe pojmut všechny věřící. A tak jsme mohli vidat ty, na které se místo nedostalo, stávat na schodech venku před všemi třemi vstupními dveřmi! A málo prostoru bývalo pro zpěvačky a zpěváky i na **kůru**, a v lavicích, třeba v zimě, to byla **masa kožuchů** na jedné straně a **vlňáků** na druhé. Jako chlapec rodiči bráný na kůr jsem byl při pohledu dolů na to fascinován!

Spisovatel a školní inspektor **JAN NOHÁČ** (1867-1946) vydal v roce 1911 **Vlastivědu moravskou, okres Břeclavský**. Kapitulu o **LANŽHOTĚ** v ní napsal podle **dotazníku**, který zpracovali učitelé sboru lanžhotského: **H. Novotný, B. Folprecht, Ladislav Černý a František Kurečka**. (Můj

otec znal všechny osobně.) Stojí v ní mimo jiné, že: **dne 13. a 19. srpna 1850 vyhořely 91 a 143 domy, s mlýnem, farou i kostelem!** A dále se dočteme, že: Farní kostel „Vyzdvižení sv. Kříže“ vystavěn byl asi r. 1550 a přestavěn r. 1893. Má na věži 3 zvony (5, 2, 1 cent) a chová náhrobní kámen zdejšího faráře **Štěpána Bučiče (zemřel 5. 3. 1658)**, jehož latinský nápis praví, že po zpusťování kostela tlupami Bočkajovými r. 1605 byl zde jmenovaný Štěpán od r. 1612 **prvním farářem**. – Dále čteme: Farní budova vyhořela 19. srpna 1850 se 144 domy a byla od patrona znovu postavena. (Poznámka J. U.: Kdo byl tím patronem, není uvedeno.) Farní patronát připomíná se **poprvé r. 1384 v zemských deskách olomouckých**. Od té doby až do roku 1565 není o něm nikde ani zmínky. – **Čeští bratři** usadili se tu za majitele panství **Jiřího Fr. z Lichtenštejna**. Z duchovních této sekty znám je toliko **Jan Schleefisch z Hadvovic v Uhrách**. Výše jmenovaný farář **Štěpán Bučič** byl opět **prvním katolickým farářem** knížete z Lichtenštejna tu ustanoveným. – Na faře se chová **pamětní kniha farní od r. 1688; matrika vede se od roku 1662**. – O vzdělání lidu zasloužilý jmenuje se na počátku 17. století **Jan František Štyvar, farář jednoty bratrské v Lanžhotě**. **ANNOR. SACERDOTII 47 OBIIT 5 MARTII 1658 SVB COL: PRNPE HARTMAN. ANIMA EI, DEO. VIVAT DICITO LECTOR AMEN**. Nápis tento do roku 1893 v kostele, od přestavby **zazděn** z venku na severovýchodní straně.

Monsignere Josef Valerián, jako někdejší lanžhotský farář, který výrazně zvelebil kostel i faru, vyhotovil ve formátu velkého obrazu **zarámované, slováckým ornamentem opatřené STRUČNÉ DĚJINY**

ZDEJŠÍHO KOSTELA. Dovolím si je zde doslovně opsat:

888-909 Lanžhot založen podle německého městského práva. Pravděpodobně měl hned od začátku románský katolický kostelík na místě bývalého „Jazerka“ v trati Kazúbek.

1384 První zmínka o farním patronátu obce v zemské knize.

1550 Vystavěn gotický kostelík i se hřbitovem na tomto místě.

1605 Obec vypálena Uhry a kostel zničen.

1613 Farnost obnovena a dosazen katolický farář Štěpán Bučič, který v místě působil až do své smrti 5. 3. 1658. Jak hlásá latinský nápis na vnější straně kostela.

1662 Začátek farní kroniky.

1688 Začátek pamětní farní knihy, zmizelé frontovými událostmi v roce 1945. (Poznámky J. U.: Zachráněna někdejším lanžhotským farářem Hübnerem a po jeho smrti na lanžhotskou faru vrácena.)

1707 Vpádem Uhrů kostel utrpěl značné škody a farní budova byla zbořena. Farář mučen a 9 obecních členů zavražděno. (Poznámka J. U.: Psáno je o tom podrobně ve zpravodaji, kdy jsem dal podnět k pořízení pamětní desky na zemřelé – zavražděné radní, s umístěním na budově radnice, bohužel bez ohlasu.)

1716 Přičiněním faráře Ondřeje Vaníčka kostel opatřen klenutím, kůrem a novými varhanami. Kazatelna, křtitelnice a 24 dřevěných lavic jsou také z té doby.

1733 Celá obec vyhořela i s farní budovou.

1780 Odstraněna hřbitovní zeď a hřbitov přemístěn do prostoru nynější obecní školy.

1784 Dřevěný podstavec u zvonu umíráčku nese tento letopočet.

1787 Postavena nová fara.

1802 Fara bleskem zapálena, shořela.

1831 V obci vypukla cholera, při níž zemřelo 160 farníků. Od toho roku se datuje nový hřbitov na Kostické ulici.

1892 Kostel přestavěn v nynější podobu. Zbořeno vše, mimo věž až po zvony, kněžiště a sakristii. (Poznámka J. U.: Po dobu přestavby jako náhradní „kostel“ sloužila **stodola oproti přes cestu v humně, naposledy majitel Pavel Pyskatý.)**

1945 Kostel značně poškozen procházející frontou, ale horlivostí farníků uveden do nynější krásy.

„Zranění“ lanžhotského kostela, které utřil při urputné bitvě o Lanžhot začátkem (9. 4.) dubna 1945, bylo, po mém soudu citlivě milosrdné. Co tím myslím? Dost často se táži, proč projektant stavby kostelní věže opatřil ji onou částí, kterou jsem už vzpomenu v lidovém názvu „zahrádka“, tudíž umožňující vyhlídku na krajinu do všech stran. Velení německé armády – Wehrmachtu ihned pochopilo, jak může při obranných bojích vyhlídkovou vlastnost věže lanžhotského kostela využít: dosadila na ni vojáky s těžkým kulometem a s nimi i pozorovatele, korigujícího přesnost střelby německé baterie na cíle na železniční, silniční trati, na mosty, ba i objekty v Brodském.

Toto všechno zjistilo a velmi bolestivě pocítilo i velení Rudé armády. Rozhodnutí bylo jednoznačné a nemilosrdné: kulomet a pozorovatel na věži lanžhotského kostela musí být zlikvidováni. Dělostřelcům Rudé armády by dozajista nic nebránilo v tom, proměnit palbou v rozvaliny celý kostel (na všech bojištích druhé světové války nebyl brán oběma válčícími stranami ohled na mnohem cennější stavby, když šlo, ale i nešlo jinak). Zasáhli cíl věže, a potom

s palbou ustali. Budiž jim to dodnes ke cti a slávě.

Fotografii lanžhotského kostela existuje spousta. Za denního světla, o všedním nebo svátečním dni se žádným jeho záběrem nemůže „vykouzlit“ nic, co by tu už nebylo.

A přece se našel fotograf – umělec, který si „počkal“ na onen šťastný okamžik, který se málokdy opakuje. Jeho **silueta lanžhotského kostela na červenožlutém pozadí horizontu po západu slunce**, má v sobě – nevím, jestli to tušil, nebo ne – hlubokou duchovní **symboliku, ale i memento**

krvavých časů historie, která šla kolem lanžhotského kostela, šla, i poznamenávající jej.

Zahleděn v zamyšlení na tuto originální a světelného jevu nadmíru využívající fotografii, vyslovuji v duchu přání, aby požádím, jaké na ní vidíme a jsme jím vyzvedávání k temnotám nad věží, byla už navždycky pouze záře po západu slunce a ne ničivé plameny válečné, nebo přírodních katastrof.

A slyšíte ten krásný, čistý tón ticha, z fotografie vyznívající? A kostel? Je dominant, je! (foto - 3. strana obálky)

Cesta

Jožulka Uher

Po čem a kudy by člověk chodil, kam by doputoval, nebýt **cesty**? Vždyť život sám je nazýván **cestou**. A jakou ta která cesta je, nebo bude, zda dobrá, či zlá, nezáleží na ní. Vlastnost dává cestám člověk!

Na třetí straně obálky vidíte mimořádně pěknou, až s nádechem olejomalby, fotografii jedné z těch nejobyčejnějších **polních cest**. Autor snímku myslel více než pouze na ni. Prokazuje vnímavost oka ke světlu, které v neopakovatelných pomíjivých okamžicích vykouzluje nádherné momenty na scéně naší blízké, nebo vzdálené krajiny. Ten, kdo dovedl podobnou chvíli krásy zachytit na snímku, potvrzuje, že svému řemeslu rozumí a jde uměleckou vnímavostí zraku nad jeho rámec. Ale ví, nebo pouze tuší, jakou že ve skutečnosti zachytil, zřejmě digitálním fotoaparátem, **cestu**? S kulisou Lanžhota v pozadí? A kolik z vás, čtenářů zpravodaje, něco takového alespoň přibližně tuší?

Seznamte se tedy s **příběhem této polní cesty**, s historií **první a nejstarší hlavní cesty z Lanžhota do Břeclavi, nebo obráceně! Poznejte OSUD cesty, po které putoval pěšky i na vozech lid z Uher na Moravu a dál do Evropy! Lidé, obchodníci, vojáci, koně, dobytek.**

Nejprve však se mnou sejděte dolů Komárnovem na most přes potok Kyjovku, na most zvaný „Prvák“, tudíž první, na kdysi magistrále Praha-Brno-Bratislava (vybudována v letech 1934-1935). Od zábradlí mostu, tváří k východu, tj. železniční trati, pohlédněte přes dnešní pláň orné půdy, která po staletí bývala bohatě plodícími loukami, byť několikrát do roka zaplavenými. Zadívejte se do kouta tvořeného lesem. Někde odtud vycházela pradávná cesta, mířící do míst prvního mostu. Přes Lanžhot se protáhla Komárnovem, kolem Hrubé hospody a kostela k Boží muce v Súhradech, kde ostře zabočila vlevo, aby si to

od Turečkových domku namířila směrem do roviny k Břeclavi. Ta rovina nebývala vždycky poličkem vedle polička, ale loukami podél tak zvané malé Cajě neboli svodnice, která se u místa tvořícího „užu“ (dodnes se tam drží rákos – palach!) nazývala „U stáváňá“. Pasáci tam vodívali stáda koní a krav, aby jim dopřáli napojit se vodou. U Cajě stojící stáda určila název místa. Ale vraťme se na okraj súhradské části Lanžhota už k zmíněnému domku Turečkových, který je pochopitelně stavbou velmi mladého data.

Od něj, od křižovatky cest před ním, mířící cesta přes pole k tak zvanému Heleninu kříži pod lípou a kaštanem a z tohoto místa k nejstarší lanžhotské sakrální stavbičce, tj. k soše sv. Jana z Nepomuku, kousek od zákruty malé Cajě, **tomuto úseku cesty se říkávalo „Huboká cesta“, spisovně Hluboká.** Proč? Její krátký, vlastně kdoví jak v minulosti ve skutečnosti dlouhý, úsek se zařezával do protáhlé písčité duny terénu asi metr až metr a půl hlubokým korytem. Z jeho břehů se mohla jevit cesta jako **hluboká.**

Myslím, že to bylo v bodě, ve kterém vycházelo z Huboké cesty doleva směrem ke sv. Marku rameno jiné, užší polní cesty, od sv. Marka jednak rovně mířící k Cají, ale hlavně znova vlevo ve směru pod humna Nové ulice k Jazerku. Takovéto větvení v oblasti dané sv. Markem Huboká cesta měla. A jméno Huboká nesla tedy od Turečkových až k sv. Janu. (Od Helenina kříže i od sv. Jana směrem k železniční trati resp. k tzv. „betonce“, tudíž k hlavní magistrále, vedly další dvě odbočky polních cest, velmi omezeného významu.)

Od sv. Jana až po starou silnici před Kostickou váhou, k místu, na kterém stojí kříž

zvaný Šuldysův, patřilo cestě pojmenování **Vřbková** (písmenko **er** s čárkou, tedy dlouhé **er**). **Na fotografii je zachycen její úsek mezi Heleniným křížem a sv. Janem!** Vidíme tedy cestu **Hubokú.** (Záměrně se držím nářečí, které považuji za autentičtější – správnější než převod do spisovné češtiny.)

Dívám se do „tváře“ první a nejstarší cesty z Lanžhota a do Lanžhota, do „tváře“ cesty rušné a historií bohaté v časech, kdy jiná cesta, tedy ani ta tzv. Tereziánská, vedoucí od kostela k Jazerku a od něho dál kolem tzv. Hvězdy ke Kostické váze a pak do Břeclavi, svět s Lanžhotem a Lanžhot se světem, nespojovala! Slovo svět můžeme chápat v nadsázce, ale ono tomu bývalo i ve skutečnosti samotné. Protože to, co je pro nás dnes cizinou za humny, to bývalo pro naše předky opravdu světem neznámým, odkud k nim putovaly zprávy a zvěsti stejně dlouho jako jejich nositelé.

Za památkově chráněné určujeme mnoho a mnoho artefaktů, bez některých z nich by se člověk i minul. Naopak cesty, bez nichž by člověk neudělal ani jeden krok vpřed, ty tak nějak „šly“ mimo zájem našich předků, ve smyslu zápisů a značení na mapách o nich, a je tomu tak i dnes. Od generace ke generaci se ztrácí z paměti lidu jejich názvy, ba co a hůře, neví se už, kde se která nacházela.

Příklad! Právě v oblasti Huboké a Vřbkové cesty se měly ještě vyskytovat dvě cesty: **Trníčková a Hrobečková.** O té druhé zachytil (možná je to jeho vlastní fikce, opřená o střípek pověsti, která může mít jádro skutečné události) někdejší lanžhotský kronikář **prof. Pavel Holobrádek** příběh, který pod názvem **Hrobečková cesta** uveřejnil v brožuře s titulem **Z minulosti mého rodného kraje**, vydané Muzejním

a vlastivědným kroužkem Osvětové besedy v Lanžhotě, v edici Malovaný kraj v roce 1968. Bohužel podle jeho popisu nelze bez pochyb určit místa těchto dvou polních cest – **Trníčkové a Hrobečkové**. Necitím naději, že by ještě žil mezi námi někdo, kdo by to věděl.

Co zaráží, že mlčí i staré mapy! Naši současníci i jejich potomci si mohou být jisti tím, kde rovinu mezi Lanžhotem a Břeclaví už jenom částečně přetíná cesta s názvy **Huboká a Vrbková**, jejíž jeden úsek zůstane dokonce zachycen i na velmi vydařeně barevné fotografii.

Ale kdo sepíše všechny příběhy, které prošly touto cestou? Ty, které ještě neopustily lidskou paměť?

Cesta na fotografii je i cestou mého dětství a mládí! A snad i proto mne tolik zaujala a přinutila mne jít po ní k vám, čtenářům. Snad vděčným, snad...

P. S.: Přál bych si, aby ne toliko v roce 2010, ale v letech následujících, vedly všechny cesty nás všech jenom správným směrem k dobrým a šťastným zítkům, bez jakýchkoliv nových tragédií, jaké krví a slzami prohlubovaly staré cesty našich předků, Hubokú a Vrbkovú nevyjímaje. Bohužel, osud cest a silnic, lemovaných kříží na památku automobilových havárií a lidských obětí při nich, si vybral člověk sám. Nic na tom nemění pravda, že i splašené koně a krávy uměli zabíjet. Jak už jsem napsal: i život sám je nazýván **cestou**. Ani po takové cestě, bohužel, nechodí jen život...

Soudím, že do mého pojednání CESTA, na sám závěr jako dovětek, patří **výňatek** z knihy LANŽHOT, kapitola V., Období 1648-1781, jejímž autorem je prof. Rostislav Vermouzek. Odpovídá totiž na dohady

mnoha našich občanů, ne toliko **věřících**, o historii **súhradské Boží muky a sochy sv. Jana Nepomuckého** při **Huboké cestě**. Čtème: *S neochotou odevzdávat faráři malý desátek kontrastovala zbožnost lanžhotských poddaných. Neprojevovale se jen návštěvou služeb Božích a plnění církevních příkázání, nýbrž i dobrovolnými dary ve prospěch kostela a budováním náboženských památek.*

Dne 29. září 1743 žádal lanžhotský farář Ryzí olomouckou konzistoř, aby mohl zbudovat martyrologium Panny Marie Bolestné. Peníze na ně poskytl Vavřinec Mikulica. Konzistoř svolila s podmínkou, že budou do budoucna zajištěny udržovací náklady. Na tento účel dal Mikulica 30 zlatých. Konzistoř se ani s tím nespokojila a požadovala, aby se za údržbu zaručila lanžhotská obec; doklady o tom se měly uložit v aktech lanžhotské fary. Teprve po splnění těchto podmínek se mohlo začít se stavbou.

V záznamech zachycených na několika listech nejstarší knihy kostelních účtů není doloženo, o jakou náboženskou památku šlo, ale byla to nepochybně robustní Boží muka, která stojí v místech, kde se cesta vedoucí přes Súhrady křížuje s břeclavskou silnicí.

Lanžhotská obec se zaručovala ústy rychtáře Josefa Pajchy také za pěči o další objekt. Rychtář slíbil za celou obec a za **potomky**, že budou udržovat „na věčné časy“ figuru (sochu) tehdy nového a velmi módního světce Jana Nepomuckého. Lanžhotská obec ji pořídila „dobře s kamene vytesanou a na vypálených cihlách postavenou“ při cestě z Lanžhota do Břeclavi. Na slib se v městečku dávno zapomnělo, ale socha stojí ve stínu lip při staré břeclavské polní cestě dodnes. Byla zbudována v době, kdy byl lanžhotským farářem JAN SARKANDER RYZÍ. Při stavbě náboženských památek se Ryzí s lanžhotskými vě-

řícími dohodl, ale v otázce odvádění desátku z úhorových plodin nepřivedl spor ku konci ani do roku 1755, kdy odešel z Lanžhota do Nové Vsi.

Tolik z knihy LANŽHOT. Pro mladší generace dodám, že tato po **opravách volající kniha**, ale i přesto velmi cenná, zásluhou

právě prof. Vermouzka, vyšla díky finančním dotacím lanžhotského JZD a pod záštitou Muzejní a vlastivědné společnosti v Brně, v roce 1983, tudíž před dvaceti sedmi roky. Škoda, že s jejím obsahem nejsou seznamováni lanžhotští školáci...

Socha sv. Jana Nepomuckého u „Hubokej“ cesty

(Jitka Matuszková: Výzkum drobné sakrální architektury na Podluží)

Stojí u staré cesty do Břeclavi nedaleko svodnice – malé Cajce. Od Lanžhota po sochu se cestě říkalo „Huboká“ (na rozdíl od současnosti zde býval hluboký úvoz), po Šuldysův kříž Vrbečková.

Na hranolové podnoži je umístěn hranolový sokl tvořený základnou, dříkem s vystupujícím pravouhlým zrcadlem a mohutnou římsovou deskou, na níž je plintus se sochou sv. Jana Nepomuckého v téměř životní velikosti a obvyklém ikonografickém ztvárnění. Poškozena zvětřáním. Materiál: kámen, podstavec zděný a omítaný.

foto: Milan Beneš

Prosebné procesí

(podle knihy LANŽHOT Jaroslava Bartošová)

Pokud budeme psát o lanžhotských křížích a Božích mukách, je dobré vzpomenout i tradice, které se k nim váží. Kromě pamětníků nám k tomu poslouží i jediná kniha o Lanžhotě, která různé historické události zachycuje.

Proti rozmarům přírody byli lidé bezmocní a nezbyvalo jim nic jiného než víra, že Bůh je ochrání. Za úrodu prosívali o „křížových dnech“ na svatého Marka.

Toho dne ráno po mši vycházelo z kostela procesí a bralo se přes Starý Lanžhot ke kříži u Jazérka, odtud k Boží muce, zvané Marek a zpět do městečka. Druhý den šlo procesí od kostela k Boží muce v Sůhra-dech, odtud Hlubokou a Vrbkovou cestou k „Jánu“, ke kamennému kříži na počátku Nádražní ulice a zpět do městečka. Třetí den se šlo ke kříži za nádražím, odtud ke kříži na Stráži a přes Podsedky zpět.

Mladí atleti opět závodili

Helena Pláteníková, Eva Klvaňová

Na přelomu května a června se uskutečnil na školním hřišti již 5. ročník Atletických přeborů Podluží pod záštitou starosty města Lanžhot. Závodníky přivítal starosta František Hrnčíř a podpořit je přišel i místostarosta Josef Bartoš. V prvním dni se na dráze vystrídalo 270 závodníků z 1. stupně devíti základních škol. Z každé školy mohli soutěžit v dané disciplíně vždy v ročníku dva žáci a dvě žákyně. Rozložení disciplín bylo tradiční:

1., 2. a 3. ročník – sprint na 50 m, hod míčkem, vytrvalostní běh na 300 m

4. a 5. ročník – sprint na 60 m, hod míčkem, skok daleký, vytrvalostní běh na 600 m

Výsledková listina pro 1. stupeň:

1. Lanžhot	154 bodů
2. Moravská Nová Ves	127 bodů
3. Tvrdonice	102 body
4. Lužice	89 bodů
5. Moravský Žižkov	77 bodů
6. Prušánky	74 bodů
7. Mikulčice	64 body

8. Starý Poddvorov	45 bodů
9. Hrušky	21 bod

Jsme rádi, že přijedou závodit i žáci z menších škol. Nejmenší výpravu tvoří vždy žáci ze Starého Poddvorova.

Žáci druhého stupně oslavili na atletické dráze Den dětí. Do soutěží se zapojilo 160 žáků ze šesti škol v následujících disciplínách:

6. a 7. ročník – sprint na 60 m, hod míčkem, skok daleký, vytrvalostní běh na 800 m

8. a 9. ročník – sprint na 60 m, vrh koulí, skok daleký, vytrvalostní běh na 800 m

Výsledková listina pro 2. stupeň:

1. Lanžhot	272 body
2. Prušánky	133 bodů
3. Lužice	132 body
4. Tvrdonice	67 bodů
5. Moravský Žižkov	57 bodů
6. Mikulčice	36 bodů

Pokud jste dobře počítali, již víte, že naši atleti obhájili prvenství a pohár pro vítěze zůstal doma. Stojí za zmínku říci, že v některých disciplínách jsme nasadili třetí závodníky, kteří startovali mimo soutěž, ale i ti by byli bodovali a získali medaile.

Výsledk. listina celk. umístění 1. a 2. stupně:

1. Lanžhot	426 bodů
2. Lužice	221 bod
3. Prušánky	207 bodů
4. Tvrdonice	169 bodů
5. Moravský Žižkov	134 body
6. Mikulčice	100 bodů

Evropská kvalifikace v Lanžhotě

Josef Říha

Na začátku letošního roku jsme byli pověřeni Českomoravským fotbalovým svazem pořádáním dvou zápasů kvalifikace Mistrovství Evropy fotbalistů do 17 let. Pro fotbalový oddíl to znamenalo urychlit a včas dokončit práce na úpravách šaten, které navazovaly na loni provedenou rekonstrukci šaten. I když se finišovalo na poslední chvíli, vše bylo nakonec včas připraveno, a tak jsme mohli na našem stadionu ve čtvrtek 25. března otevřít kvalifikační boje. Ty otevřelo úvodní utkání naší mládežnické reprezentace s mužstvem Gruzie, o pět dnů později se pak utkala mužstva Ukrajiny a Gruzie. Obě utkání se setkala se zájmem jak diváků, tak i lidí kolem fotbalu, proto jsme u nás Na Šlajsi mohli potkat celou řadou bývalých reprezentantů, bývalých i současných trenérů, manažerů i čelných představitelů fotbalového svazu.

Utkáním předcházela velmi zajímavá a milá akce, na které se spolupřátelstvím po-

dílel také náš oddíl. Tou byla beseda žáků Základní školy v Lanžhotě s Vladimírem Šmicerem, bývalým dlouholetým reprezentantem a současným manažerem fotbalové reprezentace ČR. Populární Šmicer byl při besedě pod palbou otázek našich nejmenších. Na závěr besedy se uskutečnila autogramiáda a málokdo si nechal tuto příležitost ujít.

To že jsme mohli tak významné zápasy u nás v Lanžhotě uspořádat, bylo pro náš fotbalový oddíl opravdu velkou ctí a pro všechny kolem lanžhotského fotbalu, i přes značně zvýšené úsilí při přípravě, také takovou malou odměnou za to, co pro tuto krásnou hru dělají.

Že jsme se tohoto úkolu zhostili velmi dobře, dosvědčuje děkuvný dopis z fotbalového svazu. A naši mladí reprezentanti? I přes úvodní prohru na našem hřišti na šampionát nakonec postoupili.

Novinky z lanžhotské košíkové

Zita Hloušková

Koncem března odehrály košíkářky v soutěži OP II ženy a st. dorostenky poslední mistrovské zápasy a skončily tak v sezoně 2009/2010 na celkovém 4. místě. Pokles v celkovém umístění jsme předpokládaly, neboť závodně ukončily činnost

některé starší a zkušené hráčky. Dalším důvodem byla neustálá absence hlavně mladých hráček na tréninku, což se také podepsalo na celkovém herním projevu, a tak současně hrající ženy a dorostenky nejsou zatím schopné udržet dřívější vyšší výkonnostní standard.

Pro získání větších basketbalových zkušeností jsme uvolnily na hostování do družstva Kyjova, kde jsme byly s minidívkami na letním soustředění, naše dvě dorostenky (K. Šubíkovou a J. Hlouškovou) pro ligo-ovou dorosteneckou soutěž.

Ostatní děvčata, která byla oslovena, neměla zájem, což bylo určité škoda pro celé naše družstvo. Tato spolupráce byla přínosem pro obě družstva a také pro samotná děvčata, která nasbírané zkušenosti uplatní v nové basketbalové sezoně 2010/11 za lanžhotské družstvo žen.

V družstvu minidívek, které v této sezoně skončilo na 5. místě a kterému se podařilo vyhrát několik zápasů, je třeba pochválit S. Poláčkovou, která byla naší nejlepší střelkyní a spolu se Z. Slováčkovou i naší nejlepší hráčkou družstva. Bohužel pro některá děvčata ročníku 1997 (Slováčková, Tesárková, Uhlířová) to byla

zatím poslední basketbalová sezona, neboť dívky přešly do jiné věkové kategorie a nemají k sobě v lanžhotském družstvu hráčky a za Kyjov hrát odmítly.

Nabídku na hostování pro příští sezonu do družstva zákyň využila pouze S. Poláčková (r. 1997) a M. Trčková (r. 1998), která již v této sezoně několikrát v družstvu Kyjova hrála. Družstvo minidívek absolvovalo jako přípravu na příští basketbalovou sezonu několik přípravných zápasů a turnajů, kde se jim dařilo se střídavými úspěchy. Posledním turnajem v Kyjově minidívek ročníku 1999 a mladšími ukončíme v půli června lanžhotskou basketbalovou sezonu.

Košíkářky i trenéři děkují všem za podporu v této basketbalové sezoně.

Jaro 2010 na tenisových kurtech

Za tenisový oddíl Sokol Lanžhot Dalibor Kováč

V závěru zimní sezóny 2010 zaznamenala úspěch na turnajích jednotlivců **Hanka Kováčová**, kterou Jihomoravský tenisový svaz za její výsledky na oblastních přeborech Jihomoravského kraje nominoval na Halové mistrovství České republiky dorostenek. Na tomto turnaji se **Hanka Kováčová** probojovala ve dvouhře mezi posledních osm hráček. V dalším postupu jí zabránila pozdější vítězka Tereza Smitková (TK Agrofert Prostějov). Také

ve čtyřhře **Hanka Kováčová** spolu s Ivou Kubíčkovou (Sokol Husovice) postoupila až do čtvrtfinále.

Začátek letní sezóny 2010 se tradičně vyznačuje soutěžemi družstev, které

jsou právě v polovině. Do těchto soutěží jsme přihlásili rekordních 11 družstev ve všech kategoriích. Družstvo dospělých hráčů přes zahajovací porážku od favorizovaného TK Luhačovice 2000 neprohrálo zatím ani jedno utkání a v tabulce mu průběžně patří lichotivé 3. místo.

V dorosteneckém družstvu se nám projevují postupující generační problémy. Proto budou v tomto kádru převážně nastupovat hráči, patřící věkově do kategorie staršího a mladšího žactva. Protože zahájení této soutěže bylo posunuto kvůli deštům, výsledky oznámíme v dalším zpravodaji.

V soutěžích staršího žactva máme přihlášena dvě družstva. Zde se projevuje kvalita hráčů nastupující generace, která je příslibem pro lanžhotský tenis. Obě tato družstva zatím neprohrála a svorně vévodí svým tabulkám, i když každé v jiné třídě.

Největší naděje vkládáme do kategorie mladšího žactva, ve které máme přihlášena rovněž dvě družstva. Družstvo mladšího žactva „A“ nastupuje v I. třídě JTS, což je druhá nejvyšší dlouhodobá soutěž v České republice. S napětím jsme očekávali, jak si povede v tak vysoké soutěži.

Výsledky však předčily naše očekávání. Družstvo mladšího žactva vede v polovině soutěže svou tabulku bez jediné prohry. Ani druhé družstvo v této kategorii neprohrálo žádné utkání a vede svoji skupinu, i když o dvě třídy níže.

Další dvě družstva nastupují v soutěžích babytenisu a minitenisu, které jsou určeny pro nejmenší děti ve věku 6-9 let, kde si vedou se střídavými úspěchy.

Také v soutěžích neregistrovaných hráčů máme zastoupení. Reprezentují nás tři družstva ve všech třech soutěžích.

Na závěr bychom se chtěli omluvit všem zájemcům o hraní, které jsme museli odmítnout kvůli vyčerpání kurtů. Věříme, že nás pochopíte a přijdete povzbudit naše hráče.

Florbalový A i B tým postupuje

<PG>

Všechny florbalové soutěže dospěly ke svému konci a pro Sokol Lanžhot dopadly velmi úspěšně. *A tým* od vydání minulého čísla zpravodaje neprohrál a s velkým náskokem uhájil postupové místo do 3. ligy. *B tým* své soutěži dominoval už od samého začátku a není proto žádným překvapením, že si v příští sezóně také za-

hraje vyšší soutěž – jihomoravskou ligu. *C tým* se umístil v polovině tabulky a bude nastupovat i nadále v jihomoravském přeboru. *Dorostenci* postoupit nemohli, příští sezónu budou totiž hrát soutěž juniorů. Velkou část sezóny byli na prvním místě, závěr sezóny se ale výsledkově nevydařil a ve velmi vyrovnané soutěži skončili smolně čtvrtí s jednobodovou ztrátou na

třetí místo. *Družstvo mladších žáků* se s touto věkovou kategorií rozloučilo osmi výhrami, čtyřmi remízami a jednadvaceti prohrami, v příští sezóně bude toto družstvo přesunuto do kategorie starších žáků. *Družstvo žen* letos dokázalo sbírat body, stále se ale potýká s nevyrovnaností výkonů, v příští sezóně bude opět přihlášeno do 2. ligy žen.

V květnu jsme také uspořádali 7. ročník májového turnaje za účasti týmů z celého

Jihomoravského kraje. A tým za celý turnaj neprohrál, díky nešťastné remíze se Stars Malacky ale o skóre nepostoupil do finálové skupiny. Skupinu o 4. až 6. místo bezpečně ovládl. Malacky nakonec celý turnaj vyhrály, když si ve finálové skupině překvapivě poradily se silným Fatrem Dubňany a také favorizovanými Gullivers Brno. *Dorostenci* skončili na šestém a *B tým* na osmém místě.

www.florballanzhot.cz

Stručná historie ping pongu

(podle internetu zpracovala Marcela Polášková)

Historie stolního tenisu, jakožto sportovní hry, vznikla přenesením tenisu do sálového prostředí na stůl. Předchůdcem stolního tenisu byla stará japonská hra gossima, kterou přinesli do Evropy Angličané v 80. letech 19. století. Tehdy se stolní tenis hrál na stolech různých rozměrů gumovými nebo korkovými míčky, pergamenovými a později dřevěnými pálkami. První pravidla stolního tenisu byla vydána v Londýně roku 1884. Ke zdokonalení hry přispěl v roce 1899 Angličan James Gibb, který zavedl používání celuloidového míčku. Od 19. století

se začal stolní tenis dostávat do střední Evropy a tím i k nám. Velký rozmach nastal po 1. světové válce, kdy se stolní tenis rozšířil na téměř všechny kontinenty světa. Mezinárodní federace stolního tenisu - ITTF byla založena v roce 1926 v Berlíně. Zakládajícími státy byly Německo, Anglie, Rakousko, Maďarsko, Švédsko a Československo. Evropská unie stolního tenisu - ETTU byla založena v roce 1958 v Budapešti a mezi zakládající členy patřilo opět tehdejší Československo. Dnes patří stolní tenis mezi nejrozšířenější sporty na světě a jeho sportovní hodnotu uznal i MOV na

svém zasedání v Praze v roce 1977 a zařadil ho mezi olympijská sportovní odvětví.

Vývoj stolního tenisu jakožto hry je úzce spjat s vývojem pálky. Používáním různých druhů pálek se charakter a technika hry měnily z pasivního nenáročného pojmání hry až k dnešní aktivní dynamické, technicky a sportovně náročné hře. Dřevěná pálka se používala od roku 1889 do prvního MS 1926 v Londýně. Ve hře převládal takzvaný halfvolejový úder, který se zahrával bezprostředně po odrazu míčku od stolu bez rotace. Od tvrdé a dřevěné pálky se míček poměrně hlučně odrážel a nebylo možné ho nějakým způsobem usměrňovat. A tak v roce 1926 vymyslel jeden Angličan vroubkový potah, který se nalepil na pálku. Pálka tak umožňovala rotaci míčku a uplatnění úderu (drajv, smeč, čop, šljaz atd.) i rotovaných podání. Tento druh potahu se pak používal až do roku 1951. Pálka se dále zdokonalovala, hra se stala útočnější, pestřejší a i lákavější pro diváky. Postupně se také vytvářely různé systémy hry a úderové kombinace. Avšak ve 30. letech nastal odklon k obranné hře. Používala se vyčkávací taktika a hra se tím pak prodlužovala. A tak se zavedlo pravidlo časového limitu. Poté se v letech 1952-1959 u japonských hráčů objevila pálka s takzvaným houbovým potahem. Tato pálka však přivedla značné problémy, protože míče po odrazu od takového potahu byly nekontrolovatelné, údery neslyšitelné, rotace nepředvídatelná, a tím i reakce hráčů značně ztížené. Proto řada členských států ITTF požadovala zákaz houbového potahu, ale místo toho byl tento druh potahu standardizován a i nadále se používal. V letech 1959 - 1969 se začala používat pálka s takzvaným sendvičovým a softovým

potahem. Od roku 1970 se až do současnosti používají potahy, které jsou určeny pro moderní rychlou hru. Samozřejmě se také používají i obranné potahy, které se od útočných liší svým provedením.

Ve snaze o zatraktivnění hry pro diváky vstoupila v roce 2000 zatím nejrozsáhlejší úprava pravidel od konce padesátých let, která se dotkla jak herního stylu, tak používaného vybavení či počítání. Největší změnou bylo zvětšení průměru míčku z 38 mm na 40 mm, čímž se mírně snížila jeho rychlost i rotace. Počet bodů v setu se snížil z 21 na 11 a počet podání jednoho hráče v řadě z pěti na dvě. Po každém setu se mění strany a hra je ukončena po dosažení tří vítězných setů. Všechny změny jsou ku prospěchu hry tím, že hráč je nucen bojovat o každý míček od začátku utkání a jakékoliv podcenění soupeře vede k dramatickému boji o vítězství.

Rujána

Dalibor Horák

Kdysi dávno na lanžhotské základce jsme se v dnes už zaniklém předmětu učili o buzole. S kamarády jsme si pak říkali, že když namíříme stříčku na pérák a půjdeme pořád tím směrem, tak musíme dojít k moři. Dětské sny se mají plnit, a tak jsem tentokrát vyrazil směr sever.

Vždy se mi jede lépe „odněkud“ směrem k domovu, proto jsem na cestu „tam“ využil opět vlak. Nejdřív rychlík z Břeclavi do Berlína. Tam přestupuji na vlak do Stralsundu. Bohužel je na trati několik výluk, jedeme oklikami a několikrát přestupuji. Dokonce jedu část cesty autobusem. Kolo i se všemi věcmi a doklady, které jsem si v tom zmatku zapomněl vzít k sobě, cestuji v nákladáku někudy jinudy. Naštěstí jsme se asi po šedesáti kilometrech opět shledali na dalším nádraží. Cestou dál zjišťuji, že jedu nějakým soukromým dopravcem, kde mi neplatí jízdenka, ale průvodčí mě naštěstí nechává jet. Ještě jsem se pořádně nevzpamatoval z prožitých stresů a je tu další výluka a náhradní autobusová doprava. Tentokrát navíc nemají zajištěnou přepravu kol. U řidiče se za mě přimluvil ukecaný kluk, se kterým jsem se seznámil ve vlaku. Z Česka znal jen Becherovku a Velkou cenu Brna. Nakonec přece jen před půlnocí vystupuji v temné uličce uprostřed přístavního města Stralsund. Hned mě do nosu udeří vlhký větrík s příchutí mořské soli. V šeru poskládám kolo a vyrážím do ulic. Přepadá mě euforie a snažím se najít pobřeží. Vzduch dostává další nádech. Je plný „vůně“ mořských ryb. Dál jedu krásným nočním městem, plným gotických cihlových staveb, vyložené po „čuchu“. V nočním přístavu je cílý ruch,

Rujána - Mys Arkona

všude plno světla, stínů a různých zvuků. Vše na mě, kluka od Kyjovky, působí kouzelně. Konečně ochutnávám Baltské moře. Pomalu hledám místo na spaní. Temný městský park za přístavem se mi zdá zprvu v pohodě, ale pak to radši vzdávám. Nerad bych se dělil o plac s bezdomovci. Jedu asi tři kilometry za město, úzkou pěšinou scházím k moři. Přímo na břehu pod oblohou plnou hvězd a za zvuku šumění moře usínám.

Ráno mě budí přeháňka. Rychle balím, chvilku počkám pod stromem. Následuje první koupel v Baltu a první mušle v batochu. Jedu si prohlédnout Stralsund ještě i za denního světla. Trošku ztratil své noční kouzlo, ale i tak je jeho historická část nádherná. Po starém mostě, stojícím hned vedle nového moderního, určeného jen pro auta, přejíždím na Rujánu – největší ostrov Německa. Začíná pěkně foukat. Po různých

ných stezkách se snažím kopírovat severní pobřeží ostrova. Vnitrozemí Rujány je hodně využíváno jako zemědělská půda, takže cesta má zpočátku jednotvárný charakter. Po pravé ruce mám neustále pole a po levé moře. Zvláštní jsou také vedlejší silnice, které tvoří jen dva úzké pásy pro každé kolo zvlášť. Pokud se potkají dvě auta, musí jedno couvnout do nejbližší výhybny pro tento účel postavené. Pobřeží je velmi členité, a tak si cestu začínám zkracovat po polních cestách nebo jedu přímo přes pole po strništi. Vesničky jsou malé, a pokud neleží přímo na pobřeží, tak je míjím. Tam, kde je dobrý přístup k moři, je vidět na vlnách spousty vyznavačů kitesurfingu, pro který jsou zde výborné podmínky. Tak to mě hodně láká! Další z mnoha zálivů překonávám na trajektu. Po písčitých cestách se dostávám k severnímu pobřeží ostrova. Snáším kolo z útesu na písčitou pláž. Po mokřem písku se dá jet, zkoumám další zátočiny. Vlny jsou docela velké, proto jsem za chvíli mokrá a kolo po kontaktu s jemným pískem začíná skřípat. Dopřávám si hodinovou koupel a vychutnávám

si liduprázdné pobřeží. Moře je průzračně čisté, ne zrovna moc teplé a je tady spousta medúz. Ale taky hodně vyplavených kamínků, přibývají další suvenýry. Vše má nádech do modra, hukot vln je hodně intenzivní. Pozoruji obzor, který splývá s mořem, a v duchu si říkám, že střelka ukazuje dál na sever do Švédska, do Norska... Toto místo má nějakou zvláštní atmosféru, dlouho se jí nedokážu nabažít. Nakonec kolo vynáším krkolomnou stezkou zpět na útes a pokračuji dál. Pobřeží se stále zvedá. Po pár kilometrech už vidím v dálce vyčnívat z polí maják. Přijíždím na mys Arkona – nejsevernější výběžek Německa. Odtud už pojezu jen na jih! Útesy jsou tu strmé, vysoké 46 m. Jsou zde blízko sebe tři majáky a čilý turistický ruch. Stánky, suvenýry, fronty na rybí hamburgery atd. Koupím pohledy a rychle pryč. V blízké vesnici je skanzen s původní architekturou a rybím trhem. Zaujali mě rákosové střechy, které jsem viděl také na mnoha novostavbách. Po úzkém pásu pevniny mezi dvěma pobřežími se dostávám do města Glowe, kde mě chytla průtrž mračen. V obchodě do-

Rujána

Rujána - Swinoussije

kupuji zásoby a dávám si pivo pro cyklisty. Na autobusové zastávce dvě hodiny čekám, než přestane pršet. Trochu si zdřímnu a na konec jedu dál i v dešti. Rujána je v této části už celkem kopcovitá. Po pár kilometrech ve vnitrozemí se stácím zpátky k moři, sjíždím prudkou lesní stezkou na pobřeží. Začínám hledat místo na spaní. Pořád prší, ale nad mořem svítí zapadající slunce. Přímo na pláži stavím stan. Je sem hodně těžký přístup, určitě je tu liduprázdno i přes den. Děšť ustal a zamračený den přešel do nádherného večera s téměř kýčovitým západem slunce. Za šumění moře, které si snažím vryt do paměti, pomalu usínám.

Ráno už před šestou šlapu pěšky i na kole lesní pěšinou kolem pobřeží. Brzo se dostávám do NP Jasmund, známým hlavně svými unikátními křídovými útesy. Kolem opuštěné brány projíždím bez povšimnutí. Přes den se za vstup platí. Dostávám se na nejznámější, sněhově bílý útes Königsstuhl, vysoký 117 m. Pokračuji vysoko nad mořem po pěších stezkách, na pokraji úte-

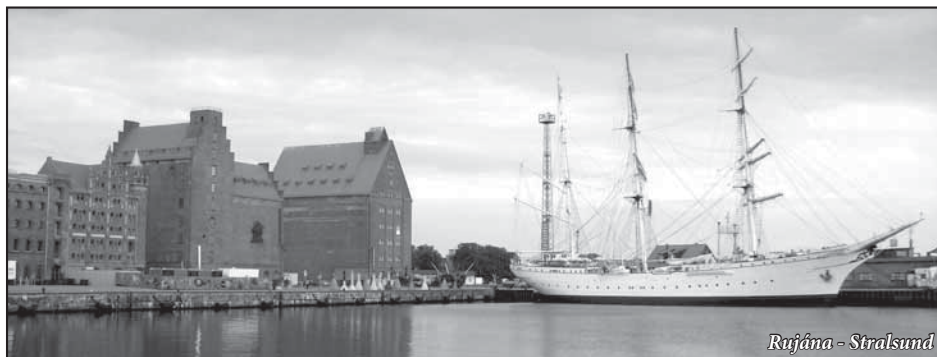
sů ve stínu bukových lesů s nádhernými výhledy. Na kole se sem nesmí, a tak radši tlačím. Národním parkem se dostávám až do největšího přístavu na Rujáně, do města Sassnitz. Odtud vyjíždějí trajekty do Švédska, Litvy a Ruska. Známa je také britská ponorka kotvící ve zdejším přístavu, ve které je muzeum. Mám rád přístavy, proto se jen tak projíždím. Zrovna je tady nějaká hasičská slavnost. Všude je veselo. Ze Sassnitzu šlapu do kopce směrem do vnitrozemí do města Bergen. V kole mi začíná děsivě prskat, mám strach, že mi praskl střed. Radši jedu zpátky k moři do přístavu v Lauterbachu odkud jezdí trajekt. Opět je tu nějaká slavnost, ochutnávám místní speciality. Zkontroluji pořádně kolo. Kupodivu problémy způsobil jen jemný písek, který se dostal všude. Je velké vedro a za městem na nádherné písčité pláži s lidmi bez plavek relaxuji. Dál pokračuji vesměs po polních cestách a silničkách zemědělskou krajinou. Občas bloudím, ale nakonec se dostávám zpátky na západní pobřeží Rujá-

ny. Po 280 km na ostrově vjíždím na trajekt, který mě veze zpět na pevninu k vesničce Stahlbrode. Odtud se drkotám po východoněmeckých kostkách do Greifswaldu, kde dokupuji zásoby. Výjimečně mi fouká do zad. Nabírám tempo, chtěl bych spát zase u moře. Městem Wolgast projíždím už za šera, dál musím jet po frekventované silnici, mímám dopravní nehodu a pro jistotu radši za další vesnici odbočuji do lesa. Plechovku pívka s tatrankou konzumuji v absolutní tmě.

Ráno zjišťuji, že spím v boru uprostřed malinových keřů. Nechápu, jak jsem se sem prodral. Než se odtud vymotám, jsem do krve poškrábaný. Rána jsou hodně studená, jedu s rukama v kapsách. U města Ahlbeck narážím na začátek cyklostezky Odra - Nisa, po které chci jet do ČR. Rozhoduji se, že si ještě objedu Štětínský záliv a na stezku se napojím až pod Štětínem. Pokračuji tedy dál kolem pobřeží až do Polska. Hned na hranicích je vidět rozdíl. Hlavně v čistotě okolí. Překvapují mě koňské povozy, které tu fungují jako taxi. První polské město je Świnouście, přes které vede kanál propojující Balt se Štětínským zálivem. Kotví tu velké námořní lodě a je tady i přístav polské armády. Jedu se podívat k ústí kanálu s větrným mlýnem, který je symbolem města. Líbí se mi tady. Za písčnou dunou vařím polévku a pozoruji rybáře lovící ve stínu prolouvajících kolosů. Ve městě není žádný most, ale fungují tady zdarma velké přívozy. Za městem se dostávám na hlavní silnici, dlouho není kam odbočit a začínám litovat, že jsem se vydal tudy. Navíc fouká šílený protivítr. Krajina je mírně zvlněná a celkem nezáživná. Nemám mapu, jedu směr Štětín a hlavně konečně na jih! Polské cesty

nejsou nic moc. Eura nikde neberou, tak musím vystačit s tím, co mám. Do šedého Štětína přijíždím až v podvečer. Je velký provoz a ohledy na cyklisty žádné. Těžko se tu orientuji, chci si prohlédnout přístav, ale nakonec to vzdávám a jsem rád, že jsem narazil aspoň na Odru. Na polské straně žádná stezka není, tudíž musím po silnici až do města Gryfino, kde přejíždím řeku na německou stranu. Docela jsem si oddechl. V první vesničce si dávám v pěkné hospůdce na břehu Odry zasloužené pívko. Posilněný pokračuji dál. Cyklotrasa Odra - Nisa vede kolem řeky, která kopíruje německo-polskou hranici po celé délce. Má asfaltový povrch, jede se dobře. Přijíždím do NP Unteres Odertal, kde si v borovém lese nacházím plácek vystlaný mechem. Dnes usínám luxusně.

Ráno mám budíček v pět hodin. Čas mě tlačí, chci dnes ujet co nejvíc. Je zima, mrzí mě, že nemám rukavice. Cesta pokračuje zpočátku lesem pěknou krajinou, později už vede jenom po protipovodňové hrázi, občas i docela daleko od řeky. Odra je hodně rozvětvená a většinou teče několika řečišti. Na hladině jsou lodní značky, ale kromě rybářských člunů jsem žádnou loď neviděl. Nemám mapu, v podstatě není kam zabloudit, ale pak se objevují první objíždky kvůli opravě hráze. To už problém je, protože nejsou dobře značené a najíždím i 30 km, než se vrátím zpátky k řece. Cesta po hrázi je strašně jednotvárná a nezáživná. Navíc samá rovina – nic pro mě. Pokud chci doplnit vodu, musím odbočit a zajet si do nějakého města. Nejhorší je ovšem silný protivítr, který přes den ještě nabírá na síle. Upadám do apatie, prostě jen šlapu a nic nevnímám. Těším se aspoň, že uvidím soutok Odry a Nisy, ale zrovna v tom úseku je

Rujána - Stralsund

další objížďka. Dostávám defekt a vybil se mi mobil. Takže dnes samé mínusy. Jedu až skoro do tmy a místo na spaní nacházím na poslední chvíli a ne moc ideální. Spím v remízku za nějakým „JZD“.

Ráno na nic nečekám a už v půl šesté šlapu. Snažím se ujet co nejvíc kilometrů, než začne zase foukat. Stihl jsem ujet 75 km, než se mi vítr v devět hodin zase opřel do řidiček. Nisa je menší řeka než Odra, víc se klikatí. Krajina se začíná opět trošku vlnit, takže cesta začíná být trošku příjemnější. Města podél řeky – Frankfurt, Guben, Bad Muskau, kde nakupuji, se mi moc nelíbí. Jsou vesměs šedá se špatnými cestami. Překvapuje mě také spousta rozbořených domů z druhé světové války. Výjimkou je pěkné historické město Görlitz (Žhořelec). Tady už je krajina zajímavá a v dálce jsou vidět vrcholky Lužických hor. Dnes byl vítr nejsilnější, do Zittau (Žitava) vjíždím

hodně zničený. Ptám se na cestu do Čech, odpovědi ani nevnímám. Projíždím kolem hraničního přechodu do Polska a apaticky šlapu dál. Cedule s nápisem Česká republika jsem si všiml na poslední chvíli, musel jsem se vrátit a pořádně si ji vychutnat. V Hrádku nad Nisou mi kolo automaticky zastavilo u první hospůdky. Chvilku trvá, než se vzpamatuji. Dobíjím si telefon a potvrzuji existenci. Trošku hodnotím. V nohách mám 900 km, z toho posledních 600 proti větru. Musím si přiznat, že toho mám plné zuby. Kopce mi nevadí, ale ten vítr těžko vstřebávám. Každý metr cesty byl těžce vydřený. Rujána i Baltické pobřeží mě nadchly svou divokostí a množstvím opuštěných míst vhodných pro toulání. Cyklotrasa Odra - Nisa už nebyla úplně podle mého gusta, ale s větrem v zádech to musí být pro ty, co mají rádi rovinky, super.

Zpravodaj Městského úřadu Lanžhot vychází čtvrtletně v nákladu 900 ks
vydává Město Lanžhot, adresa redakce Náměstí 177, 691 51 Lanžhot
e-mail: urad@lanzhot.cz, tel.: 519 336 107, místo vydání Lanžhot

odpovědná redaktorka Jaroslava Bartošová, telefon 519 336 794, e-mail: bartosova@lanzhot.cz

Vyhrazujeme si právo na gramatickou úpravu textů. Vyšlo: červen 2010

Grafická úprava a tisk dodaných materiálů: Stillus s.r.o., www.svetreklamy.cz

Registrováno Ministerstvem kultury ČR, reg. číslo MK ČR E 11687

Uzávěrka zpravodaje 3/2010 – 10. 8. 2010.

Dominanta

foto: Tomáš Paulík

Cesta

foto: Tomáš Paulík

Pocta lanžhotskému dubu

*200 let starý dub v lokalitě Loučky pod Komárovem
foto: Mgr. Antonín Hostina a Václav Hrdlý*